

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ
BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA PODNIKATELSKÁ
ÚSTAV INFORMATIKY

FACULTY OF BUSINESS AND MANAGEMENT
INSTITUTE OF INFORMATICS

HODNOCENÍ FINANČNÍ SITUACE PODNIKU A JEHO ZABEZPEČENÍ INFORMAČNÍM SYSTÉMEM

ASSESSMENT OF A COMPANY'S FINANCIAL SITUATION AND ITS INFORMATION
SYSTEM SUPPORT

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE
BACHELOR'S THESIS

AUTOR PRÁCE
AUTHOR

MICHAL ŠTĚPÁNEK

VEDOUCÍ PRÁCE
SUPERVISOR

doc. Ing. VOJTĚCH BARTOŠ, Ph.D.

BRNO 2013

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Štěpánek Michal

Manažerská informatika (6209R021)

Ředitel ústavu Vám v souladu se zákonem č.111/1998 o vysokých školách, Studijním a zkušebním řádem VUT v Brně a Směrnicí děkana pro realizaci bakalářských a magisterských studijních programů zadává bakalářskou práci s názvem:

Hodnocení finanční situace podniku a jeho zabezpečení informačním systémem

v anglickém jazyce:

Assessment of a Company's Financial Situation and its Information System Support

Pokyny pro vypracování:

Úvod

Vymezení problému a cíle práce

Teoretická východiska práce

Analýza problému a současné situace

Vlastní návrhy řešení, přínos návrhů řešení

Závěr

Seznam použité literatury

Přílohy

Seznam odborné literatury:

- BASL, J. a R. BAŽÍČEK. Podnikové informační systémy: podnik v informační společnosti. 2. přepracované vyd. Praha: Grada Publishing, 2008. 283 s. ISBN 978-80-247-2279-5.
- DLUHOŠOVÁ, D. Finanční řízení a rozhodování podniku. 2. upravené vyd. Praha: Ekopress, 2008. 192 s. ISBN 978-80-86929-44-6.
- GRASSEOVÁ, M. a kol. Analýza podniku v rukou manažera. 1. vyd. Brno: Computer Press, 2010. 325 s. ISBN 978-80-251-2621-9.
- KNÁPKOVÁ, A. a D. PAVELKOVÁ. Finanční analýza. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2010. 208 s. ISBN 978-80-247-3349-4.
- SCHOLLEOVÁ, H. Ekonomické a finanční řízení pro neekonomy. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2008. 256 s. ISBN 978-80-247-2424-9.
- SODOMKA, P. Informační systémy v podnikové praxi. 1. vyd. Brno: Computer Press, 2006. 352 s. ISBN 80-251-1200-4.

Vedoucí bakalářské práce: doc. Ing. Vojtěch Bartoš, Ph.D.

Termín odevzdání bakalářské práce je stanoven časovým plánem akademického roku 2012/2013.

L.S.

doc. RNDr. Bedřich Půža, CSc.
Ředitel ústavu

doc. Ing. et Ing. Stanislav Škapa, Ph.D.
Děkan fakulty

V Brně, dne 26.05.2013

Abstrakt

Bakalářská práce se zabývá hodnocením finanční situace společnosti ZEA Rychnovsko, a. s., v letech 2007 – 2011 pomocí metod finanční analýzy. Podkladem pro finanční analýzu byly účetní závěrky za sledované období. Na základě jednotlivých analýz jsou vytvořeny návrhy na zlepšení finanční situace podniku s využitím informačních systémů.

Abstract

This bachelor's thesis deals with the evaluation of the financial situation of the company ZEA Rychnovsko, in the years 2007 - 2011 using the methods of financial analysis. The basis for the financial analysis of financial statements for the reporting period. On the basis of the analyzes are made proposals to improve the financial situation of the company using information systems.

Klíčová slova

Finanční analýza, SWOT analýza, Porterova analýza, rozvaha, výkaz zisku a ztrát, horizontální analýza, vertikální analýza, likvidita, rentabilita, zadluženost, index IN, Altmanův index, informační systém.

Keywords

Financial analysis, SWOT analysis, Porter analysis, balance sheet, profit and loss account, horizontal analysis, vertical analysis, liquidity, profitability, indebtedness, index IN, Altman index, information system.

Bibliografická citace práce

ŠTĚPÁNEK, M. *Hodnocení finanční situace podniku a jeho zabezpečení informačním systémem*. Brno: Vysoké učení technické v Brně, Fakulta podnikatelská, 2013. 83 s.
Vedoucí bakalářské práce doc. Ing. Vojtěch Bartoš, Ph.D.

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je původní a zpracoval jsem ji samostatně. Prohlašuji, že citace použitých pramenů je úplná, že jsem ve své práci neporušil autorská práva (ve smyslu Zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském a o právech souvisejících s právem autorským).

V Brně dne 31. května 2013

.....

Poděkování

Tímto bych rád poděkoval vedoucímu své bakalářské práce panu doc. Ing. Vojtěchu Bartošovi, Ph.D. za rady, připomínky a čas, který věnoval této bakalářské práci.

Obsah

Úvod.....	11
1. Hodnocení současného stavu	12
1.1 Cíle práce	12
1.2 Základní informace o společnosti	12
1.2.1 Historie společnosti.....	13
1.2.2 Organizační struktura.....	14
1.2.3 Dodržování pravidel	15
1.3 Analýza současného stavu firmy.....	16
1.3.1 Porterova analýza pěti konkurenčních sil	16
1.3.2 Analýza SLEPT(E)	18
1.3.3 SWOT analýza.....	20
2. Teoretická východiska	21
2.1 Zdroje vstupní dat	21
2.1.1 Rozvaha	21
2.1.2 Výkaz zisku a ztrát.....	21
2.1.3 Přehled o peněžních tocích	22
2.2 Uživatelé finanční analýzy	22
2.2.1 Investoři	22
2.2.2 Banky a ostatní věřitelé.....	23
2.2.3 Stát a jeho orgány	23
2.2.4 Obchodní partneři	23
2.2.5 Manažeři	23
2.2.6 Zaměstnanci	23
2.3 Metody finanční analýzy.....	24
2.3.1 Fundamentální analýza	24
2.3.2 Technická analýza.....	24
2.4 Analýza stavových ukazatelů	25
2.4.1 Horizontální analýza	25
2.4.2 Vertikální analýza	26
2.5 Analýza rozdílových ukazatelů	26
2.5.1 Čistý pracovní kapitál	26
2.5.2 Čisté pohotové prostředky	27
2.5.3 Čistý peněžně – pohledávkový fond.....	27
2.6 Analýza poměrových ukazatelů	28

2.6.1	Ukazatele likvidity	28
2.6.2	Ukazatele rentability	30
2.6.3	Ukazatele zadluženosti	32
2.6.4	Ukazatele aktivity	33
2.6.5	Provozní ukazatele	35
2.7	Analýza soustav ukazatelů	36
2.7.1	Altmanův index finančního zdraví	37
2.7.2	Index důvěryhodnosti IN05	37
2.8	Teorie informačních systémů	38
2.8.1	Budování informačních systémů	39
2.8.2	Systém ERP	40
2.8.3	Druhy informačních systémů	41
2.8.4	Lidský faktor v informačních systémech	42
2.8.5	Bezpečnost informačních systémů	42
3.	Analýza problému a současné situace	45
3.1	Výpočet horizontální analýzy	45
3.1.1	Horizontální analýza aktiv	46
3.1.2	Horizontální analýza pasiv	47
3.1.3	Horizontální analýza nákladů	48
3.1.4	Horizontální analýza výnosů	49
3.2	Výpočet vertikální analýzy	50
3.2.1	Vertikální analýza aktiv	50
3.2.2	Vertikální analýza pasiv	52
3.2.3	Vertikální analýza nákladů	53
3.2.4	Vertikální analýza výnosů	55
3.3	Rozdílové ukazatele	56
3.4	Poměrové ukazatele	57
3.4.1	Ukazatele likvidity	57
3.4.2	Ukazatele rentability	59
3.4.3	Ukazatele aktivity	61
3.4.4	Ukazatele zadluženosti	64
3.4.5	Provozní ukazatele	65
3.5	Soustavy ukazatelů	66
3.5.1	Altmanův index	67
3.5.2	Index důvěryhodnosti IN 05	67

3.6	Souhrnné zhodnocení finanční situace	68
3.7	Zhodnocení informačního systému	69
3.7.1	Informační technologie a informační systém firmy.....	69
4.	Návrhy na zlepšení současného stavu.....	73
4.1	Návrhy na zlepšení finanční situace podniku.....	73
4.2	Návrhy na zlepšení informačních systémů	75
5.	Závěr	78
	Seznam použitých zdrojů.....	80
	Seznam obrázků.....	82
	Seznam tabulek.....	82
	Seznam grafů	83
	Seznam příloh	83

Úvod

Tato bakalářské práce je zaměřena na zjištění finanční situace podniku ZEA Rychnovsko, a. s., pomocí vybraných metod a nástrojů finanční analýzy. Po zhodnocení výsledků jednotlivých ukazatelů jsou poskytnuty návrhy na zlepšení současné finanční situace firmy.

Data pro výpočty metod finanční analýzy jsou čerpány z veřejně přístupné databáze na serveru justice.cz, kde jsou dostupné účetní závěrky obsahující rozvahu a výkaz zisku a ztrát pro roky 2007 až 2011. Získané hodnoty jsou v závěrečné části porovnávány s odvětvovými průměry bankrotních modelů, podle kterých můžeme vyvodit patřičné závěry.

Výsledky finanční analýzy jsou důležité pro každého manažera společnosti, který se chce zajímat o finanční stav jeho podniku. Pokud si bude sestavovat tuto analýzu každý rok pro období pěti let, může díky tomu včas zjistit začínající úpadek firmy a zamezit tak možnému bankrotu, popřípadě může sledovat, jak se vyvíjí návratnost nové investice do podniku.

Druhá část je věnována průzkumu informačního systému firmy. Bez kvalitního informačního systému se v dnešní době neobejde žádná firma, ať podniká v jakémkoli oboru. Většina informačních systémů je využíváno každý den a tvoří nezbytnou součást fungování celé společnosti. Cílem podniku by proto mělo být využívat všechny části informačního systému, které má zakoupené a na které má udělenou licenci. ZEA Rychnovsko využívá účetní informační systém Ekosoft a několik výrobních programů od firmy AG Info.

Poslední část se věnuje návrhům na zlepšení současné finanční situace za pomoci informačních systémů.

1. Hodnocení současného stavu

Úvodní část bude věnována základním údajům společnosti, její historii, předmětu podnikání a dalším poznatkům, které souvisí s cílem této práce. Dále je zde poskytnut prvotní náhled pomocí SWOT analýzy a Porterova modelu pěti sil.

1.1 Cíle práce

Cílem této bakalářské práce je zhodnocení finanční situace společnosti ZEA Rychnovsko, a. s., mezi roky 2007 až 2011 pomocí metod finanční analýzy a poskytnout návrhy na její zlepšení, které povedou k růstu, popřípadě stabilizaci chodu, celého podniku. Dalším cílem je zjištění současného stavu informačního systému a podle těchto získaných informací poskytnout návrhy na zlepšení zabezpečení celého informačního systému a jeho efektivnějšího využívání.

1.2 Základní informace o společnosti

Název společnosti:	ZEA Rychnovsko, a. s.
Sídlo společnosti:	Javornice 354, 51711 Javornice
Právní forma:	akciová společnost
Identifikační číslo:	64829537
Datum zápisu do OR:	27. prosince 1995
Základní kapitál:	74 240 000,- Kč [1]
Předmět podnikání:	• zemědělská výroba• hostinská činnost• opravy silničních vozidel• truhlářství, podlahářství• obráběčství• silniční motorová doprava• nákladní vnitrostátní provozovaná vozidla o největší povolené hmotnosti do 3,5 tuny včetně

- nákladní vnitrostátní provozovaná vozidla o největší povolené hmotnosti nad 3,5 tuny
- opravy ostatních dopravních prostředků a pracovních strojů
- výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona
- ošetřování rostlin, rostlinných produktů, objektů a půdy proti škodlivým organismům přípravky na ochranu rostlin nebo biocidními přípravky
- výroba elektřiny [2]

Firma se zaměřuje hlavně na zemědělskou prvovýrobu, kde významnou roli hraje rostlinná výroba. Dále je to živočišná výroba, která se zaměřuje na chov skotu, chov prasat a výrobu mléka. Mezi další činnosti společnosti patří výroba krmiv a krmných směsí, opravování pracovních strojů, truhlářství, kovoobrábění, nákladní silniční doprava, prodej jatečných prasat, prodej obilovin (v menším množství „naturálie“). Podnik také nechal vystavět Bioplynovou stanici na výrobu elektrické energie [2].

Celý trh, na kterém se pohybuje ZEA Rychnovsko, a. s., je globální a řídí se nabídkou a poptávkou na světových trzích. Jak již bylo zmíněno, firma patří mezi zemědělské prvovýrobce, tudíž se řídí cenami, které určí světový trh. To samé platí i pro pohyb cen elektřiny z Bioplynové stanice.

1.2.1 Historie společnosti

Počátky firmy spadají až do roku 1956, kdy bylo založeno menšinové družstvo s 50 členy. Postupně během následujících let se přidávali další členové, a v roce 1959 bylo založeno družstvo Javornice o 356 členech. Družstvo v této podobě fungovalo až do roku 1985, kdy bylo sloučeno s okolními vesnicemi Dlouhá Ves, Roveň, Peklo. Od této doby se zemědělské družstvo zabývalo rostlinnou výrobou, živočišnou výrobou a další přidruženou výrobou (stavební práce, truhlářské práce a výroba krmných směsí) [3].

Od 27. prosince 1995 byla zapsána do obchodního rejstříku akciová společnost ZEA Rychnovsko, a. s., Dlouhá Ves. Akcie byly rozděleny do poměru 90 %

akcionářům a zbylých 10 % bylo vyplaceno 1 % po dobu deseti let akcionářům jako dividendy. Od této doby začala probíhat modernizace objektů živočišné výroby a docházelo k obnově vozového parku v rostlinné výrobě a také k modernizaci posklizňové linky. V roce 2006 došlo k převzetí pozemků o rozloze 700 hektarů na katastrálním území Lipovka. V roce 2010 proběhla rozsáhlá investice do objektu Bioplynové stanice, která slouží jako zdroj výroby elektrické energie v objemu 750kW/h z produktů rostlinné výroby. Tato investice byla nutná z důvodu zlepšení finančních výsledků podniku, jelikož rostlinná a živočišná výroba nejsou schopny za současných cen zajistit bezproblémový chod firmy. V současné době pracuje v této akciové společnosti 83 zaměstnanců [3].

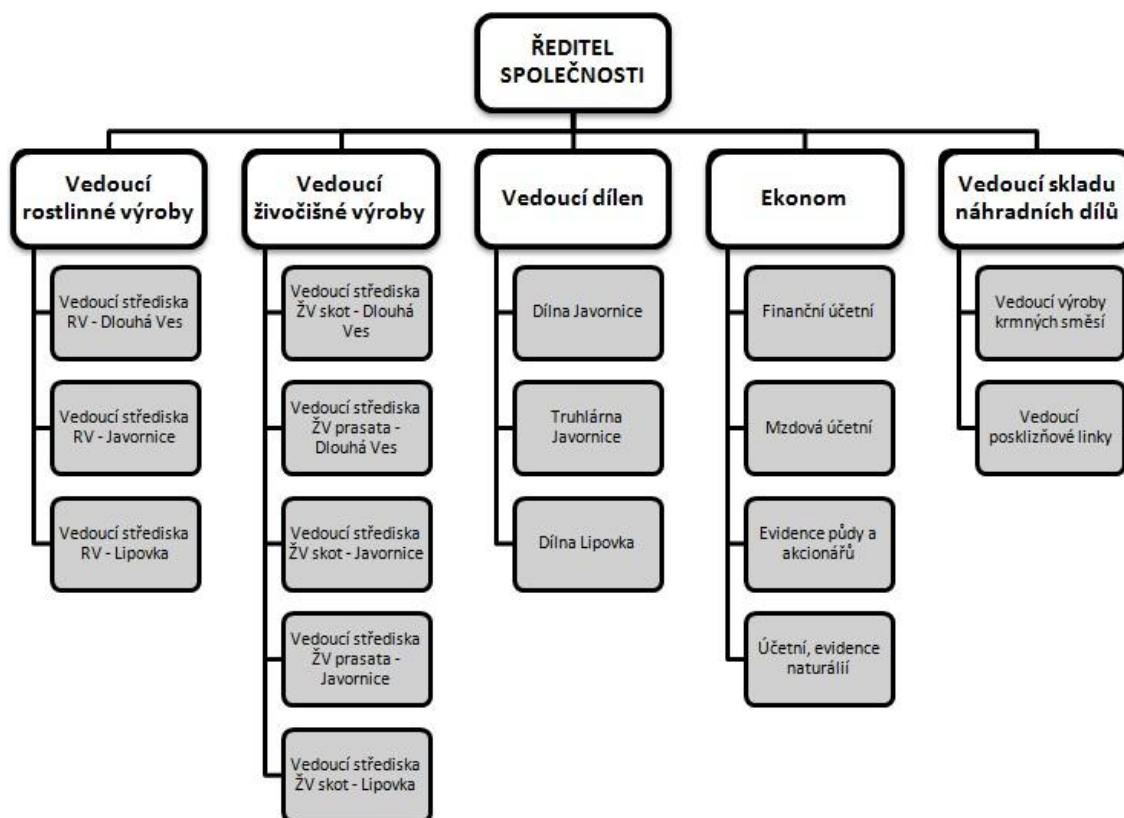
1.2.2 Organizační struktura

ZEA Rychnovsko, a. s., je soustředěna do třech kmenových středisek. Dlouhá Ves u Rychnova nad Kněžnou, Javornice a Lipovka [4].

Ve středisku Dlouhá Ves je umístěno vedení firmy a působí zde ředitel společnosti, vedoucí rostlinné výroby, vedoucí živočišné výroby, vedoucí dílen, ekonom firmy, hlavní skladník náhradních dílů, finanční účetní, mzdová účetní, vedoucí na evidenci půdy a akcionářů, vedoucí střediska rostlinné výroby, vedoucí střediska živočišné výroby pro skot, vedoucí střediska živočišné výroby pro prasata, vedoucí výroby krmných směsí, vedoucí posklizňové linky [4].

Ve středisku Javornice se nachází vedoucí střediska rostlinné výroby, vedoucí střediska živočišné výroby pro skot, vedoucí střediska živočišné výroby pro prasata (tento člověk zastává tuto funkci jak ve středisku Javornice, tak Dlouhá Ves), dále se zde nachází dílna pro opravy zemědělských strojů a truhlárna [4].

Ve středisku Lipovka je vedoucí rostlinné výroby, účetní, která zpracovává i evidenci naturálií, dále vedoucí střediska živočišné výroby pro skot a další dílna [4].

Obr. 1: Organizační struktura firmy ZEA Rychnovsko, a. s.

(Zdroj: Vlastní zpracování dle ZEA Rychnovsko, a. s.)

1.2.3 Dodržování pravidel

Firma je silně závislá na dotacích do zemědělské prvovýroby. Veškeré dotace jsou přijímány na základě dodržování zásad správné zemědělské praxe a dalších závazků například z pohledu Nitrátové směrnice,¹ dále je to nakládání s chemickými postřiky a hnojivy a dodržování zásad erozní půdy. Firma se musí řídit i legislativními předpisy, které kontrolují následující instituce:

- Státní zemědělský intervenční fond;
- Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský;
- Státní veterinární správa;
- Státní rostlinolékařská správa;

¹ Nitrátová směrnice: předpis Evropské unie o ochraně vod před znečištěním způsobeném dusičnany ze zemědělských zdrojů.

- Česká plemenářská inspekce;
- Česká inspekce životního prostředí;
- Státní zemědělská a potravinářská inspekce;
- Ústav pro státní kontrolu veterinárních biopreparátů a léčiv. [5, str. 6]

1.3 Analýza současného stavu firmy

V této části se budeme zabývat současným postavením firmy, jejími příležitostmi a možnostmi v rámci dalšího rozvoje pomocí SWOT analýzy a Porterova modelu pěti sil.

1.3.1 Porterova analýza pěti konkurenčních sil

Tento model amerického ekonoma Michaela Eugena Portera má pomoci strategickému managementu firmy uvědomit si, jaké všechny konkurenční síly v odvětví působí a jaký je jejich vliv na druh podnikání analyzovaného podniku a na samotný podnik. Při tvorbě strategie s uvedenými faktory musí management firmy počítat a může se pokusit je i ovlivnit ve svůj prospěch [6, str. 191].

V tomto modelu je konkurence znázorněna funkcí pěti sil. Zahnuje konkurenční síly vyplývající z těchto faktorů:

Vyjednávací síla odběratelů

Vyjednávací síla odběratelů je vysoká, jelikož většinu produktů určených k prodeji od zemědělců vlastní jediný člověk, konkrétně Andrej Babiš, který ovládá celé zemědělské odvětví. Jestliže například určí, že výkupní cena vepřového masa bude snížena o 5 %, poté firma nemůže tomuto odběrateli odmítnout prodat své maso, protože je to jejich hlavní odběratel. Podobně je na tom i s výrobou elektrické energie z bioplynové stanice. Jediným odběratelem je společnost ČEZ, a.s., a ceny za výkup elektřiny jsou stanoveny globálním trhem, tudíž si ZEA Rychnovsko nemůže určovat vyšší ceny za prodej elektřiny. Všichni odběratelé se snaží o snížení cen za účelem dosahování vyšších zisků, popřípadě o zvýšení kvality dodávaných produktů a služeb.

Vyjednávací síla dodavatelů

Síla dodavatelů je střední a je odvozena od možnosti zvyšování cen nebo snižování kvality dodávaných produktů. V zemědělství je mnoho různorodých dodavatelů. V rostlinné výrobě to jsou osiva, sadby, umělá hnojiva, chemické prostředky apod. V živočišné výrobě krmné směsi pro chov zvířat. Dále to je využívání energie, které si už v současné době, díky bioplynové stanici, zajišťuje firma sama. Pro dopravní prostředky jsou potřeba maziva a pohonné hmoty. Firma ovšem není závislá na dodávání těchto produktů jen od konkrétního dodavatele.

Možnost vstupu nových konkurentů

Vstup nových konkurentů na území ČR je téměř nemožný, jelikož veškerá obhospodařovaná půda je zabrána obchodními společnostmi, které mají změněnou právní formu podnikání z dřívějších družstev, dále podniky fyzických osob, zemědělských družstev a státními podniky. Větší problém tvoří dovoz produktů ze zahraničí po vstupu České republiky do Evropské unie, a to hlavně vepřového masa a brambor. V České republice je stanovena velice nízká cena za odkup vepřového masa, a zemědělcům se proto vůbec nevyplácí chov prasat, protože se dostávají do záporných čísel. Naopak dovoz tohoto masa ze zahraničí za posledních několik let výrazně vzrostl. To samé se dá říci o pěstování brambor, kdy rozloha obhospodařované půdy, na kterých se pěstují brambory, výrazně klesla, a naopak dovoz této základní potraviny prudce vzrostl.

Rivalita mezi konkurenty

V zemědělství je rivalita mezi konkurenty nízká. Toto odvětví se vyznačuje vysokým podílem stálých aktiv, především oceněných nevyrobených aktiv např. pozemky. Firmy, které podnikají v zemědělství, mají velké nároky na skladovací prostory a z toho vyplývají i vysoké fixní náklady, které musí firmy každoročně platit. Do fixních nákladů firmy spadají odpisy, daně z pozemků, nájemné apod. K nízké rivalitě přispívá i nerozlišitelnost zemědělských komodit. Tyto podniky musí pokračovat v chovu prasat, skotu, obdělávání půdy a dalších aktivitách, i když je výnosnost vloženého kapitálu do některého z těchto činností velice nízká, nebo dokonce záporná.

Hrozba substitutů

Hrozba substitutů v tomto odvětví podnikání je poměrně nízká, jelikož veškeré zemědělské komodity jsou specifické svým účelem, a to je zajišťování obživy obyvatelstvu. Mezi substituty můžeme řadit například odchov ryb a jejich následné lovení, nebo lov divoké zvěře. Dále můžeme za určité substituty přijmout takřka celý chemický průmysl, který dokáže prakticky vše syntetizovat. Tyto produkty však musí dodržovat přísná zdravotnická pravidla, i přesto vyjdou cenově levněji než produkty živočišné výroby, proto si je mnoho obyvatel koupí za účelem ušetření nákladů za nákup potravin.

1.3.2 Analýza SLEPT(E)

Tato analýza slouží jako nástroj pro strategické řízení podniku, a to zejména z makroekonomického hlediska. Slovo SLEPT je složenina prvních písmen anglických slov Social, Legislative, Economic, Political, Technological, tedy sociální, legislativní, ekonomické, politické a technologické prostředí. V současné době se do této analýzy přidává i faktor ekologický, což znázorňuje E v závorce [7].

Společnosti využívají této analýzy hlavně v případech, kdy plánují realizovat nějaký velký projekt, nebo se rozhodují nad dlouhodobým strategickým záměrem. Při sestavování této analýzy je potřeba spolupráce více osob, které budou tuto analýzu sestavovat, a kteří by měli pracovat s co největším množstvím nezávislých faktů [7].

Sociální prostředí

Pokud bychom se zaměřili na demografické aspekty, tak celosvětová populace stále roste, což znamená větší poptávku po základních potravinách, a tím i zvýšení odbytu pro zemědělské podniky. Vliv nezaměstnanosti, či ekonomické krize, se v tomto oboru podnikání příliš neodráží, jelikož produkty, které nabízí zemědělství, budou patřit vždy mezi základní zdroje obživy, a v současné době není mnoho produktů, které jsou schopny nahradit tyto potraviny. Navíc s neustálou rostoucí životní úrovní se obyvatelstvo snaží žít zdravěji a kupuje tak kvalitnější potraviny.

Legislativní prostředí

Firma musí dodržovat určitá pravidla a opatření, která jim nařizuje zákon. Instituce kontrolující tyto povinnosti jsou již vypsány výše v této práci v bodě o dodržování pravidel.

Ekonomické prostředí

Ekonomické faktory se mohou výrazně podepsat na odkupu polotovarů od odběratele, jelikož může klesat poptávka po potravinách z důvodu zvýšení DPH, a tím pádem i na konečných cenách pro spotřebitele. Mezi nejdůležitější faktory z ekonomického prostředí patří dotace od Evropské unie, ty se mohou zařadit do všech odvětví SLEPT(E) analýzy, a podnik se snaží dodržovat všechny podmínky pro získání těchto peněžních prostředků, které udržují chod celé firmy.

Politické prostředí

Z důvodů současné nestability české politické scény nelze předpovídat nějaké prognózy, natož si stanovovat nějaké dlouhodobé cíle podnikání. Každá z politických stran chce prosadit své návrhy, ať už se jedná o snížení či zvýšení DPH, spotřební daně či zrušení zelené nafty zemědělcům.

Technologické prostředí

Firma se neustále snaží rekonstruovat poničená a z části zchátralá stavení a modernizovat je v rámci svých finančních prostředků. Dále postupně obnovuje svůj vozový park o nové stroje, ať už traktory, kombajny či další zařízení. Všechny tyto investice přispívají k rychlejšímu a kvalitnějšímu využívání zdrojů společnosti. V současné době firma také disponuje Bioplynovou stanicí na výrobu elektrické energie, která se řadí mezi nejdražší investice v historii společnosti.

Ekologické prostředí

Ekologické faktory úzce souvisí s legislativními podmínkami. Je potřeba dbát na dodržování pravidel při zacházení s chemickými postřiky a hnojivy, aby nebyla příliš zničena obhospodařovaná půda, popřípadě aby se nedostaly žádné chemické prostředky do vodních toků blízce sousedících se zemědělskými plochami.

1.3.3 SWOT analýza

SWOT analýza patří mezi komparativně-analytické metody finanční analýzy, kde se výsledky jednotlivých složek vyjadřují zpravidla slovně, popřípadě písemně. Je složena z počátečních písmen anglických slov Strengths, Weaknesses, Opportunities a Threats, tedy silné stránky, slabé stránky, příležitosti a hrozby. Cílem této analýzy je donutit manažery firmy zamyslet se nad těmito faktory a vyvodit z nich patřičné závěry. SWOT analýza pracuje s informacemi a daty získanými v průběhu hodnocení a analýzy sledované firmy. Dělí se na faktory, které ovlivňují podnikání firem, a to na vnitřní faktory, tedy interní analýza, kam patří silné a slabé stránky firmy, a na vnější faktory, neboli externí analýza, kam patří příležitosti a hrozby [6, str. 295].

Silné stránky

- Koncentrace podniku v oblasti podhůří Orlických hor
- Velikost podniku
- Management firmy
- Využívání dotací z fondu Evropské unie

Slabé stránky

- Pronájem půdy, kde přibližně 90 – 95 % obhospodařované půdy není ve vlastnictví firmy, a tudíž je nejistota dalšího obhospodařování.
- Nízká produktivita práce a s tím související i nízká specializace pracovníků.
- Nutná modernizace objektů živočišné výroby z důvodů zastaralých staveb a nevyhovujících podmínek pro moderní styl hospodaření.
- Zajištění konkurenceschopnosti.

Příležitosti

- Rostoucí celosvětová populace, která bude vyvíjet větší tlak na spotřebu kvalitních potravin.

Hrozby

- Tlak na snižování dotací v zemědělství, mezi které patří například zrušení Zelené nafty, která se používá při pracích na obhospodařované půdě

2. Teoretická východiska

V této kapitole se budeme věnovat teoretickým poznatkům řešené bakalářské práce pomocí metod finanční analýzy a popisem jednotlivých ukazatelů. Zmíněny budou i jednotliví uživatelé výsledků finanční analýzy. Dále zde budou popsány teoretické znalosti z oblasti informačních systémů a jejich základní principy fungování.

2.1 Zdroje vstupní dat

Žádná finanční analýza se neobejde bez vstupních dat. Tato data můžeme čerpat z interních zdrojů firmy nebo si je stáhnout z veřejně dostupných zdrojů, například na internetu, kde jsou obsaženy v účetních závěrkách firmy. Jedná se o rozvahu, výkaz zisku a ztrát a přehled o peněžních tocích, kterému se někdy říká výkaz cash flow [8, str. 26].

2.1.1 Rozvaha

Rozvaha je účetní výkaz zobrazující stav majetku podniku, který označujeme jako aktiva, a na druhé straně zdroje jeho krytí, označovány také jako pasiva. Strukturu aktiv můžeme rozdělit na stálá aktiva, která zahrnují dlouhodobé majetkové složky podniku sloužící pro chod podniku a dochází k jejich opotřebení, např. samostatné movité věci, budovy, akcie v držení déle než 1 rok apod., a na oběžná aktiva, která se spotřebovávají v období kratším než jeden rok, např. zásoby, peníze na účtech apod. Pasiva nám představují zdroje krytí aktiv a rozdělujeme je podle vlastnictví zdrojů na vlastní kapitál, kam patří např. základní kapitál, a na cizí zdroje, např. bankovní úvěry, rezervy apod. Cílem rozvahy je zajištění základní bilanční rovnice, kde celková výše aktiv se musí rovnat celkové výši pasiv [9, str. 49].

2.1.2 Výkaz zisku a ztrát

Slouží nám ke zjišťování výše a způsobu tvorby složek výsledku hospodaření za určité období. Zahrnujeme do něho veškeré náklady a výnosy za běžné účetní období. Za náklady jsou považovány peněžní prostředky vynaložené na spotřebu výrobních činitelů. S jejich vznikem je spojen také úbytek majetku podniku, který je vykazovaný

v rozvaze. Výnosy jsou definovány jako peněžní vyjádření výsledků podniku a představují finanční částky, na které má podnik nárok za prodej svého zboží a služeb. Podstatou tohoto účetního výkazu je, že rozdíl výnosů od nákladů nám představuje výsledek hospodaření. Výsledek hospodaření můžeme dělit na výsledek hospodaření z provozní činnosti, který je tvořen např. tržbami za prodej vlastních výrobků a služeb, výsledek hospodaření z finanční činnosti, který souvisí se způsobem financování a s finančními operacemi podniku, a na výsledek hospodaření z mimořádné činnosti, který vyplývá z neočekávaných činností podniku. Součet VH z provozní činnosti a VH z finanční činnosti snížen o daň za běžnou činnost je označován jako VH za běžnou činnost. Pokud je VH kladný, je podnik v zisku, pokud je v záporných číslech, nachází se podnik ve ztrátě [9, str. 54].

2.1.3 Přehled o peněžních tocích

Účelem přehledu o peněžních tocích, neboli cash flow, je sledování příjmů a výdajů hotovostních prostředků a z toho plynoucí stav hotovosti k určitému okamžiku. Vyjadřuje nám reálnou skutečnost v porovnání se ziskem. Tento výkaz nám zobrazí rozdíl objemu peněžních prostředků na začátku a konci sledovaného účetního období. Strukturu výkazu cash flow můžeme rozdělit na tři části: CF z provozní činnosti, CF z investiční činnosti a CF z finanční činnosti [9, str. 56].

2.2 Uživatelé finanční analýzy

Výsledky finanční analýzy jsou předmětem zájmu mnoha subjektů. U některých jsou jejich záměry zcela zřejmé, zde patří například investoři, manažeři apod., u jiných však důvody zkoumání výsledků finanční analýzy už tak zřejmé nejsou, např. zaměstnanci, stát apod. [8, str. 22].

2.2.1 Investoři

Jsou to poskytovatelé kapitálu, kteří sledují informace o finanční výkonnosti podniku z důvodu získání množství informací pro případné investice do podniku a sledují také hospodaření s investicemi, které investoři do podniku již vložili [8, str. 22].

2.2.2 Banky a ostatní věřitelé

Věřitelé využívají informace z finanční analýzy pro získání údajů o dlužníkovi popř. zájemci o úvěr. Podle těchto kritérií se poté rozhodují, zda poskytnou žadateli požadovanou výši úvěru s nižší či vyšší úrokovou sazbou, nebo zda žadateli neposkytnou žádný úvěr ani půjčku [8, str. 23].

2.2.3 Stát a jeho orgány

Stát kontroluje správnost vykázaných daní. Dále se informace z finanční analýzy využívají pro výpočet statistických dat, rozdělování finanční výpomoci v podobě dotací, garancí úvěru apod., a v neposlední řadě chce stát získat přehled o stavu podniků, které se účastní nějaké veřejné státní zakázky [8, str. 23].

2.2.4 Obchodní partneři

Obchodní partneři a dodavatelé se zajímají především o schopnosti podniku splácet své závazky včas a dále sledují ukazatele solventnosti, likvidity a zadluženosti. Velcí odběratelé chtějí mít finančně silného dodavatele, který jim zajistí bezproblémové doručení objednávky [8, str. 23].

2.2.5 Manažeři

Manažeři používají výsledky finanční analýzy pro operativní a strategické řízení podniku. Jelikož mají k dispozici daleko více informací než externí uživatelé, mohou s těmito daty lépe zacházet a využít je k primárnímu cíli podniku, který si podnik stanovil. Manažeři s těmito informacemi pracují každý den a sestavují z nich finanční plán podniku na několik let dopředu [8, str. 23].

2.2.6 Zaměstnanci

Zaměstnanci chtějí mít jistotu v zaměstnání, možnost kariérního růstu a mnoho dalších výhod, proto chtějí vědět, jak si jejich zaměstnavatel vede v hospodářské a finanční situaci a jaká je jeho perspektiva do budoucnosti [8, str. 23].

2.3 Metody finanční analýzy

K finančnímu měření podniků se používají metody finanční analýzy, které slouží jako nástroj finančního managementu. Finanční analýzu můžeme dělit na dvě navzájem propojené části:

- Fundamentální analýza
- Technická analýza

Toto rozdělení finanční analýzy formulovali Dana Kovanicová a Pavel Kovanic v roce 1995 [10, str. 7].

2.3.1 Fundamentální analýza

Fundamentální analýzu sestavují zkušení odborníci, kteří v podniku pracují a mají o něm přehled. Je zaměřena na ekonomické a mimoekonomické jevy, na subjektivních odhadech a citech pro danou situaci a na sledování nových trendů v podnikatelské sféře. Ve fundamentální analýze většinou identifikujeme prostředí, ve kterém naše firma podniká, a zkoumá se zde několik vlivů:

- Vnitřní a vnější ekonomické prostředí podniku
- Současná fáze života podniku
- Charakter podnikových cílů [10, str. 7]

Mezi metody fundamentální analýzy patří například SWOT analýza, metoda kritických faktorů úspěšnosti, metoda analýzy portfolia dvou dimenzí, Argentiho model, BCG matice a metoda balanced scorecard [10, str. 7].

Analýzou posuzujeme vlivy makroekonomického a mikroekonomického prostředí, fáze života podniku, zvyšování bohatství vlastníků firmy a vlivy ostatních zúčastněných stran v procesu hospodářské činnosti [10, str. 8].

2.3.2 Technická analýza

Při použití této analýzy se již používají matematické, statistické a algoritmické metody zpracování dat, které slouží k následným posouzením ekonomických výsledků. Technická analýza se skládá z následujících etap: charakteristika prostředí a zdrojů dat, výběr metody a základní zpracování dat, pokročilé zpracování dat a návrhy na dosažení cílového stavu [10, str. 9].

K nejlepším výsledkům finanční analýzy dojdeme při použití obou těchto metod finanční analýzy. Jelikož oba tyto přístupy mají své silné, ale i slabé stránky [10, str. 10].

2.4 Analýza stavových ukazatelů

Stavové veličiny jsou obsahem účetního výkazu rozvaha, který je veden k určitému datu (např. k 31.12.). Jsou zde uvedeny hodnoty krátkodobého a dlouhodobého majetku a celkového kapitálu firmy. Pomocí stavových veličin můžeme provést horizontální a vertikální analýzu účetních výkazů [11, str. 166].

2.4.1 Horizontální analýza

Horizontální analýza sleduje vývoj jednotlivých položek v čase. Porovnávají se vždy položky sledovaného období s položkami v předcházejícím období. Obvykle se sestavuje za období 3 – 10 let. Rozbor může být zpracován buď meziročně, nebo za několik účetních období. Sestavení horizontální analýzy můžeme provádět dvěma způsoby:

- 1) Rozdílová analýza – sledujeme zde absolutní růst hodnot položek rozvahy nebo výkazu zisku a ztrát => rozdíl položek v období n a $n - 1$ [11, str. 166].

$$Ukazatel_n - Ukazatel_{n-1}$$

kde n označuje časový údaj.

- 2) Podílová analýza – sledujeme zde relativní růst hodnot položek rozvahy nebo výkazu zisku a ztrát => podíl položek n k hodnotě $n - 1$. Tuto hodnotu zpravidla určujeme v procentech [11, str. 166].

$$\frac{Ukazatel_n - Ukazatel_{n-1}}{Ukazatel_{n-1}} \times 100$$

kde n označuje časový údaj.

2.4.2 Vertikální analýza

Při vertikální analýze se porovnávají jednotlivé složky majetku a kapitálu. Cílem vertikální analýzy je určit podíl jednotlivých majetkových složek na celkových aktivech, podíl jednotlivých zdrojů financování na celkových pasivech a podíl jednotlivých položek výsledovky na tržbách. Při jejím výpočtu se postupuje tak, že se jednotlivé položky dělí celkovou bilanční sumou [11, str. 166].

Jako příklad si můžeme uvést výpočet procentního podílu dlouhodobého majetku na celkových aktivech: [11, str. 166]

$$\frac{\text{Dlouhodobý majetek}}{\text{Aktiva celkem}} \times 100$$

2.5 Analýza rozdílových ukazatelů

Pro řízení finanční situace podniku a jeho analýzám slouží právě rozdílové ukazatele, které vyjadřují souhrn určitých položek krátkodobých aktiv a určitých položek krátkodobých pasiv. Někdy jsou rozdílové ukazatele nazývané též fondy finančních prostředků [9, str. 81].

2.5.1 Čistý pracovní kapitál

Čistý pracovní kapitál je nejpoužívanější rozdílový ukazatel, který se vypočítá jako rozdíl celkových oběžných aktiv s celkovými krátkodobými závazky. Čistý pracovní kapitál nám umožňuje určit, která oběžná aktiva jsou určena k brzké úhradě krátkodobých závazků, od závazků, které jsou relativně volné a můžeme je chápat jako určitý finanční fond [10, str. 35].

$$\text{ČPK} = \text{Oběžná aktiva} - \text{Krátkodobé závazky}$$

kde ČPK je čistý pracovní kapitál.

Tento způsob výpočtu představuje takzvaný manažerský přístup k fondu finančních prostředků, které mají být co nejlépe využívány [10, str. 35].

Druhý přístup je takzvaný investorský, kde je část dlouhodobého kapitálu možno použít na úhradu oběžných aktiv [10, str. 35].

$$\mathbf{\check{C}PK = dlouhodobá pasiva - stálá aktiva}$$

2.5.2 Čisté pohotové prostředky

Pro sledování okamžité likvidity se používá výpočet čistých pohotových prostředků, který představuje rozdíl mezi pohotovými peněžními prostředky a okamžitě splatnými závazky podniku. Pohotovými peněžními prostředky jsou myšleny peníze v pokladně, peníze na běžném účtu, krátkodobé cenné papíry a krátkodobé termínované vklady. Tento ukazatel není ovlivněn oceňováním majetku, ale je snadno manipulovatelný přesunem plateb vzhledem k okamžiku zjišťování likvidity [10, str. 38].

$$\mathbf{\check{C}PP = Pohotov\acute{e}\ pen\acute{e}\check{z}n\acute{i}\ prost\check{r}edky - Okam\check{z}it\acute{e}\ splatn\acute{e}\ z\acute{a}vazky}$$

kde ČPP jsou čisté pohotové prostředky

2.5.3 Čistý peněžně – pohledávkový fond

Při výpočtu čistého peněžně-pohledávkového fondu se nezapočítávají zásoby a nelikvidní pohledávky z oběžných aktiv. Od takto upravených celkových aktiv se poté odečtou krátkodobé závazky podniku [10, str. 38].

$$\mathbf{\check{C}PM = (Ob\acute{e}\check{z}n\acute{a}\ aktiva - z\acute{a}soby - nelikvidn\acute{i}\ pohled\acute{a}vky) - Kr\acute{a}tkodob\acute{e}\ z\acute{a}vazky,}$$

kde ČPM je čistý peněžní majetek

2.6 Analýza poměrových ukazatelů

Poměrové ukazatele se již dlouhou dobu používají jako metodické nástroje analýzy finančního stavu podniku. Za tu dobu vzniklo velké množství ukazatelů, které se liší jen drobnostmi. Proto je dobré si zde vyjmenovat jen několik základních a zároveň důležitých ukazatelů finanční analýzy, mezi které patří ukazatele likvidity, rentability, zadluženosti, aktivity a provozních ukazatelů [9, str. 72].

Abychom mohli analyzovat vzájemně vazby a souvislosti mezi měřenými ukazateli, dávají se absolutní hodnoty těchto ukazatelů do vzájemných poměrů [11, str. 175].

Pokrývají veškeré složky výkonnosti podniku. Vzhledem k cíli konkrétní analýzy se liší jen uspořádání, počet a konstrukce jednotlivých složek, a tím i skupina uživatelů, pro které je celková analýza zpracovávána [8, str. 71].

Mezi výhody poměrových ukazatelů patří:

- provádějí analýzu časového vývoje finanční situace dané firmy;
- jsou vhodným nástrojem pro prostorové a průřezové analýzy, tj. mohou porovnávat více podobných firem navzájem;
- mohou být používány jako vstupní údaje matematických modelů. [10, str. 55]

Mezi jejich nevýhody patří nízká schopnost vysvětlovat jevy, které nastanou při zobrazení daného ukazatele v grafu [10, str. 55].

2.6.1 Ukazatele likvidity

Likvidita vyjadřuje schopnost podniku přeměnit svá aktiva na peněžní prostředky, kterými bude podnik krýt všechny své splatné závazky v požadovaném termínu. Z toho tedy vyplývá vztah mezi oběžnými aktivy a krátkodobými závazky. Za průměrnou výši tohoto ukazatele se považuje rozmezí hodnot od 1,5 do 2,5. Tyto hodnoty se poté poměřují s odvětvovými průměry [9, str. 79].

Běžná likvidita

Zobrazuje nám, kolikrát jsou oběžná aktiva kryta krátkodobými závazky. Znamená to, kolikrát může podnik uspokojit přání svých věřitelů v případě, že by veškerá svá oběžná aktiva proměnil v hotovost [8, str. 78].

Doporučené hodnoty běžné likvidity se pohybují v rozmezí od 1,8 do 2,5. Mezi hlavní pozorovatele těchto hodnot patří hlavně věřitelé společnosti [11, s 66].

Rozhodující faktor pro podnik je, aby své krátkodobé dluhy v době jejich splatnosti byl schopen krýt z takových složek majetku, které jsou pro tento účel určeny. Pokud by například v rámci splácení dluhu prodal svůj hmotný majetek, vyřešilo by to pouze současnou situaci, ale mohlo by to ohrozit budoucí vývoj [9, str. 79].

$$\text{Běžná likvidita} = \frac{\text{oběžná aktiva}}{\text{krátkodobé závazky}}$$

Pohotová likvidita

Likvidita druhého stupně chce odstranit nevýhody běžné likvidity tím, že z oběžných aktiv vyloučí zásoby (suroviny, materiál, polotovary, nedokončenou výrobu, atd.) a v čitateli ponechá jen peněžní prostředky v hotovosti a na bankovních účtech, krátkodobé cenné papíry a krátkodobé pohledávky. Výsledkem by mělo být zjištění, do jaké míry je podnik schopen splácet své krátkodobé závazky, aniž by se zbavil svých zásob. Doporučené hodnoty by neměli klesnout pod 1 [8, str. 78].

$$\text{Pohotová likvidita} = \frac{\text{oběžná aktiva} - \text{zásoby}}{\text{krátkodobé závazky}}$$

Okamžitá likvidita

Měří schopnost podniku hradit své okamžitě splatné závazky. Do čitatele se dosazují peníze v hotovosti a na bankovních účtech a jejich ekvivalenty (volně obchodovatelné krátkodobé cenné papíry, splatné dluhy, směnečné dluhy a šeky). Okamžitá likvidita je zajištěna při hodnotě alespoň 0,2 [10, str. 67].

$$\text{Okamžitá likvidita} = \frac{\text{peněžní prostředky} + \text{ekvivalenty}}{\text{okamžitě splatné závazky}}$$

2.6.2 Ukazatele rentability

Rentabilita měří schopnost podniku vytvářet nové zdroje a dosahovat zisku použitím investovaného kapitálu. Poměruje se ukazatel, který je tokovou veličinou za určité období, se stavovou hodnotou. Všechny ukazatele rentability mají podobnou interpretaci, jelikož nám ukazují, kolik korun zisku připadá na jednu korunu jmenovatele. Čím vyšší je rentabilita podniku, tím lepší je hospodaření celého majetku podniku [11, str. 175].

Postupně si představíme několik nejčastěji používaných ukazatelů rentability:

Rentabilita vloženého kapitálu

Rentabilita vloženého kapitálu, neboli ukazatel míry zisku, patří mezi nejdůležitější ukazatele hodnotící podnikatelskou činnost firem. Vyjadřuje, s jakou účinností působí celkový kapitál vložený do podniku nezávisle na zdroji financování. Celkový kapitál je stavovou veličinou, ale pro výpočet se pracuje obvykle s průměrem těchto veličin na počátku a konci období [12, str. 62].

$$ROI = \frac{\text{zisk před zdaněním} + \text{nákladové úroky}}{\text{celkový kapitál}}$$

kde ROI je rentabilita vlastního kapitálu.

Rentabilita celkových vložených aktiv

Tento ukazatel poměruje zisk s celkovými aktivy investovanými do podnikání, bez ohledu na to, čím byly financovány. Pokud se při výpočtu použije EBIT (hospodářský výsledek před zdaněním), poté nám tento ukazatel měří hrubou produkční sílu aktiv podniku před odečtením daní a nákladových úroků. Dosadí-li se do čitatele čistý zisk po zdanění zvýšený o úroky, poté se měří vložené prostředky navýšené o zisk a úroky, které jsou odměnou věřitelům za zapůjčený kapitál [10, str. 57].

$$ROA = \frac{\text{hospodářský výsledek před zdaněním}}{\text{aktiva celkem}}$$

kde ROA je rentabilita celkových vložených aktiv

Rentabilita vlastního kapitálu

Ukazatel, který porovnává dosažený hospodářský výsledek po zdanění s průměrnou výší vlastního kapitálu. Pomocí něj vlastníci zjišťují, zda jejich kapitál investovaný do podniku vynáší a zda je používán dostatečně efektivně vzhledem k výši jejich investičního rizika. Pro investora je důležité, aby byl výsledek tohoto ukazatele vyšší než úroky, které by obdržel v jiné formě investování [10, str. 57].

$$ROE = \frac{\text{hospodářský výsledek po zdanění}}{\text{vlastní kapitál}},$$

kde ROE je rentabilita vlastního kapitálu.

Rentabilita tržeb

Rentabilita tržeb zobrazuje poměr mezi ziskem, který firma vyprodukovala, a tržbami, které představují tržní ohodnocení výkonů podniku za určité časové období. Tržní úspěšnost firmy je podmíněna skutečnou hodnotou výrobků či služeb, které firma nabízí. Dále zde hraje roli marketingová strategie, reklama, cenová politika apod. Nízká úroveň tohoto ukazatele sděluje, že firma je špatně řízena. S rostoucí úrovní roste i celková úroveň firmy [10, str. 59].

$$ROS = \frac{\text{zisk}}{\text{tržby}},$$

kde ROS je rentabilita tržeb.

Rentabilita dlouhodobých zdrojů

Pomocí tohoto ukazatele vypočítáme výnosnost dlouhodobě investovaného kapitálu na základě určení výnosnosti vlastního kapitálu spojeného s dlouhodobými zdroji. Tento ukazatel se používá k mezipodnikovému srovnávání [10, str. 58].

$$ROCE = \frac{\text{výsledek hospodaření po zdanění} + \text{nákladové úroky}}{\text{dlouhodobé závazky} + \text{vlastní kapitál}},$$

kde ROCE je rentabilita dlouhodobých zdrojů.

Veškeré ukazatele rentability by měly být v závěru násobeny 100, aby vyšel sledovaný ukazatel v procentech. Ukazatele rentability mají být také vždy doplněny o tzv. Du Pontovu analýzu, která slouží k odhalení základních činitelů efektivnosti [8, str. 74].

2.6.3 Ukazatele zadluženosti

Využívají se v případě, kdy podnik používá jako zdroj svého financování jak vlastní, tak i cizí zdroje. Motivem pro financování činností cizími zdroji je nižší cena ve srovnání s využitím vlastních zdrojů. Ukazatele zadluženosti se zabývají také schopnostmi, jak hradit náklady dluhu. Při využití těchto ukazatelů, podnik sleduje tyto 4 faktory: daně, rizika, typ aktiv a stupeň finanční volnosti podniku [8, str. 85].

Celková zadluženost

V tomto ukazateli se dávají do poměru cizí kapitál a celková aktiva, a měří se tak podíl věřitelů na celkovém kapitálu, kterým je financován majetek firmy. Vyšší zadluženost firmy ještě nemusí znamenat zánik, neboť není nezbytně nutné, aby podnik využíval jako zdroj svého financování pouze vlastní kapitál [9, str. 75].

$$\text{Celková zadluženost} = \frac{\text{cizí kapitál}}{\text{celková aktiva}}$$

Koeficient samofinancování

Koeficient samofinancování vyjadřuje finanční nezávislost podniku. Slouží jako doplněk k ukazateli celkové zadluženosti, jejich součet musí dát vždy 1. Dává se zde do poměru vlastní kapitál a celková aktiva [10, str. 64].

$$\text{Koeficient samofinancování} = \frac{\text{vlastní kapitál}}{\text{celková aktiva}}$$

Ukazatel úrokového krytí

Tento ukazatel udává, kolikrát jsou úroky z cizího kapitálu kryty výší provozního zisku. Čím je tento ukazatel vyšší, tím lépe je zajištěno splácení úroků. Do

vzorce pro výpočet ukazatele úrokového krytí se využívá provozní hospodářský výsledek před zdaněním (EBIT) a nákladové úroky [10, str. 64].

$$\text{Úrokové krytí} = \frac{\text{Zisk před úroky a daněmi}}{\text{Nákladové úroky}}$$

2.6.4 Ukazatele aktivity

Tyto ukazatele zachycují uživateli, jak je podnik schopen využít svá aktiva v podniku, zda disponuje relativně rozsáhlými kapacitami, které zatím příliš nevyužívá, nebo zda má nedostatek produktivních aktiv. Ukazatele aktivity můžeme zpravidla dělit na dva typy:

- 1) počet obrátek (obratovost)
- 2) doba obratu [11, str. 178]

Ukazatele obratovosti udávají počet obrátek za určité období. Čím je tento ukazatel vyšší, tím je obvykle zvyšován zisk ve firmě [11, str. 178].

Ukazatele doby obratu udávají průměrnou dobu trvání jedné obrátky majetku firmy [11, str. 178].

Obrat celkových aktiv

Ukazatel měřící efektivnost využívání celkových aktiv. Udává počet obrátek za určitý časový úsek, obvykle za rok. K jeho výpočtu se používají tržby podniku a jejich poměr k celkovým aktivům. Obrat celkových aktiv by měl být vždy minimálně na úrovni hodnoty 1. Pokud tomu tak není, měl by podnik zvýšit své tržby, nebo odprodat některá svá aktiva [8, str. 82].

$$\text{Obrat celkových aktiv} = \frac{\text{tržby}}{\text{aktiva celkem}}$$

Obrat stálých aktiv

Měří efektivitu využití dlouhodobého majetku a udává, kolikrát se tento majetek obrátí v tržby za rok. Tento ukazatel se často využívá jako podklad pro nové investice do firmy. Porovnávají se zde tržby se stálými aktivy podniku [8, str. 82].

Pokud je hodnota obratu stálých aktiv nižší než odvětvový průměr, měl by podnik začít lépe využívat své výrobní kapacity a manažeři by měli omezit investice do podniku. [8, str. 83].

$$\text{Obrat stálých aktiv} = \frac{\text{tržby}}{\text{stálá aktiva}}$$

Obrat zásob

Ukazatel zobrazuje, kolikrát za rok se každá položka zásob přemění v jiné formy oběžného majetku až po prodej hotových výrobků, a poté dojde k jejich opětovnému uskladnění [11, str. 179].

Pokud ukazatel udává lepší hodnoty, než je oborový průměr, podnik má jistotu, že nevlastní žádné zbytečné nelikvidní zásoby. Naopak při nízkých hodnotách lze říci, že podnik má na skladě zastaralé zásoby [8, str. 83].

$$\text{Obrat zásob} = \frac{\text{tržby}}{\text{zásoby}}$$

Doba obratu zásob

Udává průměrný počet dnů, po které jsou zásoby vázány v podniku, až do doby jejich spotřeby, popř. prodeje. Může sloužit jako indikátor likvidity, jelikož udává počet dnů, za něž se zásoby mohou proměnit v hotovost nebo pohledávky. Vypočítá se jako poměr průměrných zásob podniku k průměrným denním tržbám [13, str. 103].

$$\text{Doba obratu zásob} = \frac{\text{průměrná zásoba}}{\left(\frac{\text{tržby}}{360}\right)}$$

Doba obratu pohledávek

Tento ukazatel nám vypočítá počet dnů, po které musí firma čekat, než dostane zaplacenou za své prodané výrobky a služby. Vypočítá se jako poměr obchodních pohledávek k průměrným denním tržbám. Pokud je doba obratu pohledávek delší než běžná platební podmínka pro fakturaci zboží, měl by podnik začít uvažovat o zrychlení inkasa svých pohledávek [10, str. 63].

$$\text{Doba obratu pohledávek} = \frac{\text{obchodní pohledávky}}{\left(\frac{\text{tržby}}{360}\right)}$$

Doba obratu závazků

Doba obratu závazků udává průměrnou dobu ve dnech, po kterou firma odkládá platbu svých krátkodobých závazků dodavatelům a tyto prostředky používá jako bezplatný obchodní úvěr. Tento ukazatel vypočítáme jako poměr závazků dodavatelům k průměrným denním tržbám [10, str. 63].

$$\text{Doba obratu závazků} = \frac{\text{závazky vůči dodavatelům}}{\left(\frac{\text{tržby}}{360}\right)}$$

2.6.5 Provozní ukazatele

Tyto ukazatele se využívají především ve vnitřním řízení podniku a pomáhají managementu sledovat a analyzovat základní aktivity podniku. Jejich zdrojem jsou tokové veličiny, které pomáhají k dosahování vyššího konečného efektu [11, str. 184].

Produktivita z přidané hodnoty

Sleduje, jak velká přidaná hodnota připadá na jednoho pracovníka. Vyššího efektu ze zaměstnanců dosáhneme co nejvyšší produktivitou práce a co nejnižší průměrnou mzdou. To je ale potřeba sledovat, aby podnik nepřišel v brzké době o všechny své zaměstnance [11, str. 184].

$$\text{Produktivita z přidané hodnoty} = \frac{\text{přidaná hodnota}}{\text{počet zaměstnanců}}$$

Nákladovost výnosů

Nákladovost výnosů vyjadřuje zatížení výnosů podniku celkovými náklady. Tento ukazatel by měl mít klesající tendenci. Vyjadřuje vztah mezi náklady a výnosy do kterých se nezapočítávají mimořádné výnosy [10, str. 71].

$$\text{Nákladovost výnosů} = \frac{\text{náklady}}{\text{výnosy (bez mimořádných)}}$$

Materiálová náročnost výnosů

Tento ukazatel vyjadřuje, k jak velkému zatížení výnosu dojde spotřebováním materiálu a energie [10, str. 71].

$$\text{Materiálová náročnost výnosů} = \frac{\text{spotřeba materiálu a energie}}{\text{výnosy (bez mimořádných)}}$$

2.7 Analýza soustav ukazatelů

Pro zhodnocení finanční situace podniku se používají kromě poměrových a rozdílových ukazatelů, které mají pouze omezenou vypovídací hodnotu, jelikož charakterizují vždy jen určitou část činnosti podniku, také kompletní soustavy ukazatelů analyzující finančně ekonomickou situaci podniku jako celku. Cílem těchto modelů je vyjádřit úroveň finanční situace podniku jedním nebo několika na sebe navazujícími čísly. Dalším důvodem těchto soustav je snaha o včasné rozpoznání příčin nestability podniku [9, str. 90].

Analýzu soustav ukazatelů můžeme dělit na dvě skupiny:

- **Bonitní modely**, které nahrazují výsledky všech analýz jedním ukazatelem, a pomocí něho se snaží vyjádřit finanční situaci a pozici podniku (Kralický Quick-test, Tamariho model, Rychlý test) [12, str. 101].
- **Bankrotní modely**, které představují systém včasného varování pro podnik, jelikož podle chování vybraných ukazatelů indikují případné ohrožení finančního zdraví podniku (Altmanův index finančního zdraví, Taflerův model, Beaverův model, indexy IN) [9, str. 91].

2.7.1 Altmanův index finančního zdraví

Edward Altman prováděl koncem 60. a v 80. letech předpověď bankrotu. K této predikci si vybral 66 výrobních firem, které rovnoměrně rozdělil na bankrotující a nebankrotující. Výsledkem této analýzy byla diskriminační funkce vedoucí k výpočtu tzv. Z-skóre modelu, dnes známého jako Altmanův index finančního zdraví. Altman tento model později rozdělil na model pro podniky neobchodované na kapitálovém trhu a podniky obchodované na kapitálovém trhu [9, str. 91].

Altmanova analýza umožňuje podniku souhrnně vyhodnotit finanční zdraví pomocí jediného čísla, skládajícího se z pěti ukazatelů, kterým je přiřazena jejich váha. Pro zjištění finanční situace je sestavena jednoduchá tabulka, podle které podnik zjistí, v jaké fázi se nachází. V českých podmínkách se počítá s Altmanovou rovnicí publikovanou v roce 1983 [11, str. 189].

$$Z = 0,717 \cdot A + 0,847 \cdot B + 3,107 \cdot C + 0,420 \cdot D + 0,998 \cdot E$$

kde: $A = \frac{\text{čistý pracovní kapitál}}{\text{aktiva celkem}}$

$$D = \frac{\text{účetní hodnota akcií}}{\text{cizí zdroje}}$$

$$B = \frac{\text{nerozdělený zisk}}{\text{aktiva celkem}}$$

$$E = \frac{\text{tržby}}{\text{aktiva celkem}}$$

$$C = \frac{\text{zisk před zdaněním a úroky}}{\text{aktiva celkem}}$$

2.7.2 Index důvěryhodnosti IN05

Pan Ivan a paní Inka Neumaierovi sestavili na základě souboru 1000 českých podniku index důvěryhodnosti IN. Tento index je sestaven primárně pro Českou republiku a odráží zde zvláštnosti českého zákona o účetnictví a ekonomické situace v ČR. Celkem byly sestaveny čtyři indexy, ale v současné době se používá pouze ten poslední index, tj. IN05 [9, str. 94].

Výhodou indexu IN05 je, že umožňuje pohled jak věřitele, tak vlastníka. Tento index slouží pro hodnocení současného stavu podniku, jeho srovnání s ostatními v odvětví a současně je také indikátorem včasné výstrahy [11, str. 190].

$$IN05 = 0,13 \cdot A + 0,04 \cdot B + 3,97 \cdot C + 0,21 \cdot D + 0,09 \cdot E$$

kde: $A = \frac{\text{aktiva celkem}}{\text{cizí zdroje}}$

$$D = \frac{\text{celkové výnosy}}{\text{aktiva celkem}}$$

$$B = \frac{\text{zisk před úroky a zdaněním}}{\text{nákladové úroky}}$$

$$E = \frac{\text{oběžná aktiva}}{\text{krátkodobé závazky a úvěry}}$$

$$C = \frac{\text{zisk před zdaněním a úroky}}{\text{aktiva celkem}}$$

Pokud firma není zadlužená, nebo jen velmi málo, ukazatel úrokového krytí bude vycházet jako vysoké číslo. Proto se doporučuje při přepočtu počítat s hodnotou ukazatele ve výši 9 [11, str. 190].

2.8 Teorie informačních systémů

Konec druhé světové války znamenal pro společnost nabytí obrovského množství poznatků, hlavně ve vojenské technice, ale i vznik nových věd, které dodnes ovlivňují vývoj společnosti. Novými vědami je myšlena především kybernetika a teorie systémů [14, str. 17].

Po nástupu výpočetní techniky do podnikání bylo potřeba zavést na všech pracovištích určitý ucelený systém. Z toho vyplynula nutnost vybudovat v každém podniku informační systém. Obecně lze říci, že informační systém je systém vzájemně propojených informací a procesů, které s těmito informacemi pracují. Procesy jsou funkce, které zpracovávají jednotlivé informace a vkládají je do systému, kde se transformují a systém opět opustí [15, str. 129].

Informační systém může sloužit jako podpůrný nástroj pro řízení, kde jsou hlavními požadavky:

- Podpora automatizace každodenní rutinní agendy.
- Dostupnost informací pro rozhodování.
- Jednotná verze pravdy přítomná ve všech výstupech systému [16, str. 87].

Tento typ informačního systému uspokojuje většinu podnikových manažerů ve firmě. Nevýhodou tohoto informačního systému je, že firma s ním nedosáhne výhodného poměru ceny, kvality a přidané hodnoty. Firma většinou zaplatí i za funkce, které sama nevyužívá, a nikdy je ani nebude potřebovat. Výhodou těchto systémů je, že jsou funkční, spolehlivé, mají přívětivé uživatelské prostředí a schopnost dalšího rozvoje [16, str. 88].

Druhý typ informačních systémů se opírá o **požadavky, které nesouvisí pouze s vlastnostmi informačního systému, ale zohledňují navíc:**

- Změny nutné v organizační struktuře a řízení společnosti.
- Standardizaci podnikových procesů a pracovních návyků.
- Sdílení nejlepších praktik se znalci oboru podnikání.
- Zajištění podpory manažerského rozhodování až po strategickou úroveň [16, str. 88].

Informační systém nelze vytvářet bez jasně definovaných cílů, strategií a podnikových procesů [16, str. 89].

2.8.1 Budování informačních systémů

Informační systém byl dříve označován jako podsystém řízení. V současné době se situace změnila a oba systémy jsou navzájem propojeny a jsou si rovny. Informační systém je budován ze dvou důvodů. Jedním z nich je efektivnost a druhým okamžitá přístupnost. Výhodou informačního systému je bleskové zpracování informací a jejich zpřístupnění v požadovaném výstupním formátu pro řízení v reálném čase [15, str. 136].

Budování informačního systému můžeme rozdělit do několika etap:

- 1) plánování
- 2) identifikace problému, možností a cílů
- 3) definování informačních potřeb
- 4) analýza systémových potřeb
- 5) návrh doporučeného systému
- 6) vývoj a dokumentace softwaru
- 7) zavádění (implementace)

- 8) testování
- 9) provoz a údržba [15, str. 137]

2.8.2 Systém ERP

Jádrem většiny informačních systémů podniku je systém ERP. Jejich historie na území České republiky spadá do začátku 90. let, kdy se firmy rozhodly nakupovat hotová řešení informačních systémů. Do těchto systémů byly zpočátku implementovány zahraniční ERP systémy, později se začala objevovat také řešení domácích softwarových firem [17, str. 51].

Tyto systémy se začaly provozovat v mnoha typech podniků, avšak převládá většina jejich uživatelů jsou obchodní a distribuční firmy a další firmy podnikající v oblasti financí. Jejich nasazení do výrobního procesu je minimální [17, str. 53].

V současné době se tyto systémy začaly rozšiřovat a vytvářet hlavní tři oblasti využití:

- **SCM** (Supply Chain Management) – řízení dodavatelského řetězce;
- **CRM** (Customer Relationship Management) – řízení vztahu se zákazníky;
- **BI** (Business Intelligence) - manažerský informační systém [18, str. 88].

Toto členění podnikových aplikací je v současné době přijímáno po celém světě [18, str. 88].

ERP aplikace poskytují širokou škálu funkcí a z tohoto pohledu patří mezi nejkomplexnější systémy. Rozdíly mezi jednotlivými řešeními ERP dodavatelů se mohou lišit hlavně ve funkcionalitě, kdy může být srovnávací analýza poměrně časově náročná. Dále je to ve struktuře funkcí a v rozdílné terminologii popisu funkcí, což je dáno především odlišným překladem [19, str. 160].

Tab. 1: Základní charakteristika tří úrovní informačního systému v podniku

(Zdroj: Vlastní zpracování dle [17], s 50)

	Rozsah	Analyzovatelnost	Změnitelnost	Důležité
Informační systém podporovaný ICT	Softwarově zpracovatelné informace v podniku	Vyplývá z nasazované softwarové aplikace	Nahraditelnost novým softwarovým řešením	Technické chápání problému, rychlejší potřeba změn
Informační systém formalizovaný	Formálně zachycené informace v podniku	Roste s procesem provádění certifikace norem ISO	Měnitelné pod vlivem nových podnikových strategií	Velký podíl organizačních zásad
Informační systém obecně	Všechny i nezdokumentované informace	Pouze částečně, nutná dobrá znalost prostředí s možností interoborového vidění podniku	Obtížněji měnitelné, důležité je vzdělávání pracovníků	Velký podíl lidského faktoru, dlouhodobost, obtížná přenositelnost, závislost na podnikové kultuře

2.8.3 Druhy informačních systémů

Informační systémy můžeme třídit z různých hledisek. Důležitý je však vztah k systému řízení [15, str. 133].

EIS

Systém určen pro podporu strategického rozhodování. Jeho řízení by měl zajišťovat vrcholový management firmy [15, str. 133].

MIS

Manažerské informační systémy zajišťují především taktickou a operativní úroveň řízení. Jeho funkce by měl podporovat střední management. Předpokládají osobní přístup manažerů, kteří by měli vyjádřit svou informační potřebu a řešení [15, str. 134].

DSS

Tento systém podporuje taktické rozhodování, které zajišťují optimalizační a simulační programy. Většinou se jedná o jednorázové úlohy, které jsou ve výstupu doplňovány grafickými znázorněními [15, str. 135].

OIS

Systém zajišťující podporu kancelářským činnostem. Jeho náplní je podpora individuálních prací uživatele, například s kancelářským balíkem MS Office. Dále podporuje interní telefonní seznamy, kartotéky zaměstnanců, firemní postupy apod. [15, str. 135].

EDI

Tato skupina úloh zajišťuje bezproblémovou výměnu dat mezi jednotlivými středisky organizace [15, str. 135].

2.8.4 Lidský faktor v informačních systémech

Zavedení informačního systému do firmy ještě neznamená, že firmě odpadnou nějaké starosti, pokud ho nebudou obsluhovat kvalifikovaní pracovníci firmy. Tito lidé neradi mění svou roli a postavení v pracovním procesu, proto je potřeba tyto osoby dostatečně motivovat a vzdělávat je. Na vzdělání je potřeba počítat minimálně s 10 % času pracovní doby. Důležitá je také samotná iniciativa pracovníků, kteří mohou přijít se svými požadavky a přáními. Počítačová gramotnost by se měla zvyšovat u většiny pracovníků všech firem ve všech oborech podnikání [15, str. 146].

2.8.5 Bezpečnost informačních systémů

Informační systémy mohou být za pomoci různých vlivů prostředí zranitelné. Tyto vlivy, které mohou způsobit určitou škodu na systému, nazýváme hrozby. Hrozby mohou mít několik původců např. **přírodní** (požár, výpadek sítě, povodeň), **elektromagnetické záření**, **softwarová porucha systému**, **krádež**, dále to mohou být hrozby plynoucí z lidského faktoru, např. **neškolený uživatel**, **špatný správce informačního systému**, **útok špiónů**, **hackerů**, **teroristů**, **konkurentů**, popř. **vlastních zaměstnanců** [15, str. 255].

Bezpečnost dat v informačním systému lze zvyšovat různými opatřeními, avšak nikdy nejde zajistit 100% ochranu těchto dat. V dnešní době se používá pro zabezpečení citlivých dat podniku šifrovací technika, která sníží, popřípadě zcela odstraní, riziko prozrazení informací i při získání dat útočníkem [15, str. 268].

Bezpečností opatření můžeme dělit do několika skupin:

Organizační opatření

Jedná se o zavedení provozního řádu pro práci v ICT v rámci podniku, stanovení stupně důvěrnosti jednotlivých informací, školení pracovníků a postup identifikace uživatele do systému (heslo) [15, str. 268].

Fyzická opatření

Tato opatření slouží hlavně pro zajištění ochrany informačních systémů před vnějšími vlivy, jako např. přírodní vlivy, neoprávněné vniknutí osob do těchto prostor atd. [15, str. 269].

Technická opatření

Jedná se hlavně o výběr správné hardwarové výbavy do informačních systémů a zajištění kvalitního servisu těchto součástí, který nenaruší chod serveru [15, str. 269].

Programová opatření

Jde o softwarové vybavení počítače, které zkoumá kontrolu přístupu uživatelů, monitoruje práci na daném počítači a může hlásit pokusy o narušení administrátorského centra [15, str. 269].

Kryptografická opatření

Kryptografie neboli šifrování, slouží k utajení obsahu informací, které jsou určeny k uložení nebo přenosu. Šifrováním se rozumí změnit podobu obsahu tak, aby nebyla možnost při jeho neoprávněném získání data rozluštit. V současné době se jedná o nejdokonalejší způsob ochrany dat. Dále se také používá podepsání dat elektronickým podpisem [15, str. 269].

Zálohování

Zálohování dat je jedna z nejdůležitějších částí ochrany všech dat podniku. I přesto na tuto funkci spousta uživatelů zapomíná. Pokud si firma nastaví správný způsob a časové intervaly zálohování, tak v případě zničení či poškození původních dat mohou být tato data obnovena ze záložní kopie. Uživatel ztratí pouze data od posledního zálohování [15, str. 270].

Antivirová opatření

Mezi poslední typ ochrany patří softwarové programy na ochranu dat proti malwaru, tedy škodlivému softwaru, kterému se říká antivirový program. Malware můžeme dělit na tři základní typy, a to:

- ***trojské koně*** – provádí nekalé operace, aniž by o tom uživatel věděl;
- ***viřy*** – napadají soubory a šíří se do dalších počítačů;
- ***červy*** – samostatné programy využívající ke svému šíření internet [15, str. 270].

3. Analýza problému a současné situace

Tato kapitola se bude zabývat praktickou částí bakalářské práce, ve které budou využity znalosti z teoretické části pro výpočet jednotlivých ukazatelů finanční analýzy. Veškerá data potřebná pro výpočet těchto ukazatelů jsem získal z účetních závěrek společnosti ZEA Rychnovsko, a. s., pro jednotlivé roky v období 2007 – 2011, jenž jsou ověřeny nezávislou auditorskou společností a veřejně dostupné na internetových stránkách serveru justice.cz. Stěžejní část potom tvoří rozvaha a výkaz zisku a ztrát. Zobrazeny zde budou horizontální a vertikální analýza, rozdílové ukazatele, poměrové ukazatele a soustavy ukazatelů. Druhá část se zabývá analýzou informačního systému společnosti.

Všechny tabulky a vzorce potřebné pro výpočet jednotlivých finančních ukazatelů byly vytvářeny v prostředí Microsoft Office Excel 2007.

3.1 Výpočet horizontální analýzy

Horizontální analýza nám zobrazuje procentní změny jednotlivých položek mezi dvěma po sobě jdoucími roky, jak již bylo uvedeno v kapitole č. 2. V této části ji použijeme pro položky aktiv a pasiv z rozvahy a nákladů a výnosů z výkazu zisku a ztrát.

3.1.1 Horizontální analýza aktiv

Tab. 2: Horizontální analýza aktiv (Zdroj: Vlastní zpracování)

AKTIVA [v tis. Kč]	2008 - 2007		2009 - 2008		2010 - 2009		2011 - 2010	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
AKTIVA CELKEM	16 404	10%	-13 062	-7%	49 181	29%	- 6 963	-3%
Pohledávky za upsaný základní kapitál	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
Dlouhodobý majetek	18 464	19%	- 6 953	-6%	50 749	46%	-12 917	-8%
Dlouhodobý nehmotný majetek	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
Dlouhodobý hmotný majetek	18 464	19%	- 6 953	-6%	50 749	46%	-12 917	-8%
Dlouhodobý finanční majetek	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
Oběžná aktiva	- 2 026	-3%	- 7 046	-11%	- 821	-1%	6 180	11%
Zásoby	2 425	5%	- 1 133	-2%	- 4 121	-9%	4 753	11%
Dlouhodobé pohledávky	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
Krátkodobé pohledávky	1 390	9%	- 6 340	-40%	4 001	41%	1 229	9%
Krátkodobý finanční majetek	- 5 841	-88%	427	51%	- 701	-56%	198	35%
Časové rozlišení	- 34	-11%	937	3x	- 747	-61%	- 226	-48%

Největší změna celkových aktiv ve sledovaném období je zaznamenána mezi roky 2009 a 2010, kde dochází k nárůstu o 29 %. Největší podíl na tomto růstu má Dlouhodobý hmotný majetek, který v tomto období stoupl o 46 %. Pokud bychom tento údaj chtěli vyjádřit číselně, tak se jedná přibližně o 51 miliónů korun. Ve zbývajících letech již nedochází k tak rapidnímu snížení či zvýšení celkových aktiv firmy.

Co se týče stálých aktiv, tak ty jsou ovlivněny pouze dlouhodobým hmotným majetkem, jenž určuje i celkové procentní změny stálých aktiv. Už z této tabulky můžeme vyčíst, že firma nemá žádný dlouhodobý nehmotný a dlouhodobý finanční majetek. Opět zde dochází k největšímu nárůstu v období mezi roky 2009 a 2010, jak již bylo zmíněno v předchozím odstavci. Na svědomí to má především výstavba bioplynové stanice, do které firma investovala nemalé finanční prostředky, a právě v roce 2010 probíhala její výstavba.

U oběžných aktiv dochází u třech po sobě jdoucích letech k poklesu, jenž je v prvním období ovlivněn hlavně poklesem krátkodobého finančního majetku o 88 % a v dalších dvou porovnávaných obdobích dochází k výraznému snížení zásob, i když

z hlediska procent to nevypadá na velký pokles, ve skutečnosti se jedná přibližně o 3,5 a 3 milióny korun. Dále v období let 2008 a 2009 dochází k poklesu krátkodobých pohledávek o 40 %. Mezi roky 2009 a 2010 opět dochází k poklesu zásob o 9 % a krátkodobého finančního majetku o 56 %, ale krátkodobé pohledávky se již dostávají na své původní hodnoty. V posledním porovnávaném období oběžná aktiva dosahují růstu, jelikož všechny tři nejvíce zmiňované položky, tedy zásoby, krátkodobé pohledávky a krátkodobý finanční majetek, dosahují taktéž růstu.

3.1.2 Horizontální analýza pasiv

Tab. 3: Horizontální analýza pasiv (Zdroj: Vlastní zpracování)

PASIVA [v tis. Kč]	2008 - 2007		2009 - 2008		2010 - 2009		2011 - 2010	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
PASIVA CELKEM	16 404	10%	-13 062	-7%	49 181	29%	- 6 963	-3%
Vlastní kapitál	856	1%	- 1 672	-2%	99	0%	11 127	10%
Základní kapitál	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
Kapitálové fondy	137	6%	6	0%	0	0%	0	0%
Rezervní fondy, nedělitelný fond a ostatní fondy ze zisku	780	25%	370	10%	0	0%	- 5	0%
Výsledek hospodaření minulých let	9 291	53%	1 874	7%	- 1 698	-6%	88	0%
Výsledek hospodaření běžného účetního období (+/-)	- 9 352	-81%	- 3 922	-1,7x	1 797	78%	11 044	4,7x
Cizí zdroje	15 497	27%	-11 329	-16%	49 074	80%	-18 086	-16%
Rezervy	0	0%	0	0%	0	0%	555	0%
Dlouhodobé závazky	- 1 503	-16%	- 736	-9%	- 105	-1%	319	5%
Krátkodobé závazky	5 396	32%	- 7 582	-34%	57 823	3,9x	-50 875	-70%
Bankovní úvěry a výpomoci	11 604	37%	- 3 011	-7%	- 8 644	-22%	31 915	1x
Časové rozlišení	51	1,8x	- 61	-77%	8	44%	- 4	-15%

Celková pasiva v horizontální analýze mají stejný průběh jako celková aktiva v předchozí tabulce č. 2. Tudiž i na tomto příkladu se dá dokázat správnost vedení účetnictví, jelikož zde platí rovnost aktiv a pasiv, tedy platí bilanční rovnice.

Vlastní kapitál zůstává v podstatě po celé sledované období bez výraznějších změn, až na poslední sledované období, kde vzroste o 10 % oproti předchozímu

sledovanému období. Při zniku takového nárůstu se musíme podívat do rozvahy na položku *Krátkodobé závazky* z roku 2010, konkrétně na závazky z obchodních vztahů, jenž vzrostly oproti roku 2009 o 58 miliónů korun. S tím částečně souvisejí i velké procentní změny v položce *Výsledek hospodaření* běžného účetního období, který ještě z části ovlivňuje i výsledek hospodaření z minulých let, jenž se zvýšil hlavně v prvních dvou letech tohoto sledovaného období.

Cizí zdroje jsou ovlivňovány hlavně dlouhodobými a krátkodobými závazky. Firma v roce 2008 sice snížila své dlouhodobé závazky přibližně o milión korun, ale vzrostly jí o dalších 8 miliónů krátkodobé závazky. V roce 2009 se opět snížily o 8 milionů, ale v následujícím roce opět vzrostly o již zmiňovaných 58 miliónů korun. Z tabulky je také patrné, že firma v roce 2011 zažádala o bankovní úvěr. Velké výkyvy zaznamenávají také položky časového rozlišení, nicméně se jedná pouze o změny v řádech tisíců korun, tudíž netvoří významnou část položek pasiv.

3.1.3 Horizontální analýza nákladů

Tab. 4: Horizontální analýza nákladů (Zdroj: Vlastní zpracování)

NÁKLADY [v tis. Kč]	2008 - 2007		2009 - 2008		2010 - 2009		2011 - 2010	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Výkonová spotřeba	7 386	12%	-11 333	-17%	48 939	87%	-45 682	-43%
Osobní náklady	3 572	14%	- 4 253	-15%	- 504	-2%	1 442	6%
Daně a poplatky	26	6%	- 32	-7%	120	26%	- 62	-11%
Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	1 134	10%	520	4%	- 763	-6%	653	5%
Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku a materiálu	1 240	33%	- 126	-2%	215	4%	- 1 594	-31%
Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti a komplexních nákladů příštích období	0	0%	0	0%	0	0%	555	0%
Ostatní provozní náklady	- 28	-9%	- 139	-49%	26	18%	31	18%
Nákladové úroky	690	40%	213	9%	558	21%	1 101	35%
Ostatní finanční náklady	48	3%	- 143	-9%	489	36%	- 182	-10%
Daň z příjmů za běžnou činnost	- 2 091	-1x	- 498	3,1x	708	-1x	- 62	-1,1x
Náklady celkem	11 977	11%	-15 791	-13%	49 788	48%	-41 151	-27%

V této tabulce vidíme prudký nárůst výkonové spotřeby mezi roky 2009 a 2010 o 87 %, nicméně v roce 2011 tento ukazatel se opět snížil o 43 %, což ve výkazu zisku a ztrát znamená pokles na podobnou hodnotu jako v roce 2009, tedy 59 680 000 Kč. Položka osobních nákladů se příliš nemění, pouze v roce 2008 se zvýšila o 14 %, jinak se pohybuje na hranici okolo 25 mil. Kč. Společnosti ZEA Rychnovsko, a. s., stouply v roce 2010 daně a poplatky zhruba o 120 tis. Kč, nicméně v dalším roce opět mírně klesly a dá se očekávat jejich pokles i v dalším roce. Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku a materiálu se stále pohybuje mezi 3,5 mil Kč a 5,2 mil Kč, kdy nejvyšší hodnota nastala v roce 2010, poté přišel prudký pokles. Při pohledu do VZZ uvidíme, že firma nemá žádné změny stavu rezerv, opravných položek v provozní oblasti ani komplexní náklady příštích období. Položka nákladových úroků po celé sledované období rostla, ale firma by se měla snažit o jejich pokles. Položky ostatních provozních a finančních nákladů se mění pouze v řádech desítek nebo stovek tisíc. Daň z příjmů za běžnou činnost zaznamenává velký pokles v roce 2008, kdy se dostává do záporných čísel, avšak v roce 2011 dochází k jejich prudkému zvýšení na konečnou hodnotu 2 587 tis. Kč. Celkové náklady společnosti se pohybovaly těsně nad hranicí 100 mil. Kč, jen v roce 2010 došlo k podstatnému nárůstu téměř o 50 mil Kč. V roce 2011 se výsledné hodnoty dostaly opět na úroveň let předchozích.

3.1.4 Horizontální analýza výnosů

Tab. 5: Horizontální analýza výnosů (Zdroj: Vlastní zpracování)

VÝNOSY [v tis. Kč]	2008 - 2007		2009 - 2008		2010 - 2009		2011 - 2010	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Výkony	144	0%	-22 324	-22%	53 365	69%	-28 730	-22%
Tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu	1 175	40%	- 505	-12%	377	10%	- 566	-14%
Ostatní provozní výnosy	- 99	-1%	4 101	24%	- 1 956	-9%	- 682	-4%
Výnosové úroky	0	0%	- 1	-1x	0	0%	0	0%
Ostatní finanční výnosy	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
Výnosy celkem	1 220	1%	-18 729	-16%	51 786	51%	-29 978	-20%

V horizontální analýze výnosů můžeme vidět 22% pokles výkonů firmy v roce 2009, který se ovšem následující rok takřka zdvojnásobil, ale v roce 2011 opět klesá

přibližně na hranici, která byla v letech 2007 až 2008. Co se týče tržeb z prodeje dlouhodobého majetku, je vidět, že firma téměř zdvojnásobila tržbu v roce 2008 oproti roku 2007 a další roky udržuje nastavený trend. U provozních výnosů můžeme sledovat, že firma v roce 2010 své provozní výnosy zvýšila o 24 %, konkrétně na necelých 21 miliónů korun. V dalších letech dochází k mírnému poklesu. V tabulce č. 5 je také vidět, že společnost ZEA Rychnovsko, a. s., přišla v roce 2009 o veškeré výnosové úroky. Nejvyšších výnosů ve sledovaném období dosáhla firma v roce 2010, jednalo se tehdy o částku převyšující 153 miliónů korun.

3.2 Výpočet vertikální analýzy

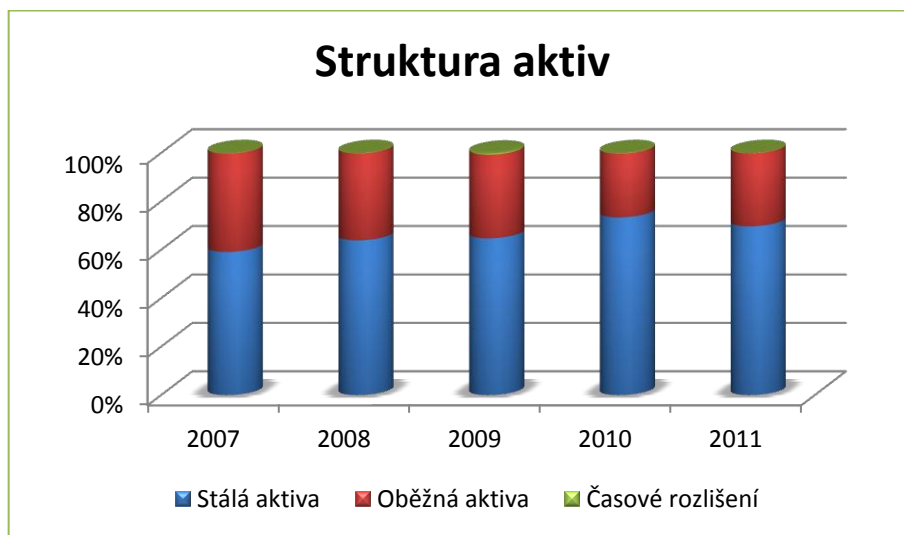
Pomocí vertikální analýzy se můžeme dozvědět, jaký mají procentní podíl jednotlivé položky určitého celku. Zde si ukážeme vertikální analýzu aktiv, pasiv, nákladů a výnosů.

3.2.1 Vertikální analýza aktiv

Tab. 6: Vertikální analýza aktiv (Zdroj: Vlastní zpracování)

AKTIVA [v %]	Rok				
	2007	2008	2009	2010	2011
AKTIVA CELKEM	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Pohledávky za upsaný základní kapitál	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Dlouhodobý majetek	59,11%	63,91%	64,73%	73,38%	69,69%
Dlouhodobý nehmotný majetek	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Dlouhodobý hmotný majetek	59,11%	63,91%	64,73%	73,38%	69,69%
Dlouhodobý finanční majetek	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Oběžná aktiva	40,70%	35,94%	34,55%	26,41%	30,19%
Zásoby	27,88%	26,70%	28,09%	19,89%	22,79%
Dlouhodobé pohledávky	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Krátkodobé pohledávky	8,81%	8,78%	5,72%	6,26%	7,05%
Krátkodobý finanční majetek	4,01%	0,46%	0,74%	0,26%	0,36%
Časové rozlišení	0,19%	0,15%	0,72%	0,22%	0,12%

Z vertikální analýzy aktiv můžeme vyčíst, že stálá aktiva tvoří po celé sledované období mezi 60 – 70 % celkových aktiv, v roce 2010 dokonce 73,38 %, kde celý podíl těchto aktiv tvoří dlouhodobý hmotný majetek, a to ve všech letech. Oběžná aktiva tedy tvoří zbylých 30 – 40 % celkových aktiv s výjimkou roku 2010. Velkou část zaujímají zásoby, které se první tři roky pohybují okolo 27 %, a v posledních dvou letech klesnou na hranici kolem 20 % celkových aktiv. Dále jsou oběžná aktiva tvořena krátkodobými pohledávkami, jež jsou v rozmezí 5,79 % v roce 2009 až 8,81 % v roce 2007. Poté krátkodobý finanční majetek, zaujímající v roce 2007 4,01 % celkových aktiv, a v následujících letech už tvoří méně než 1 %. Tuto skutečnost si můžeme graficky vyjádřit.

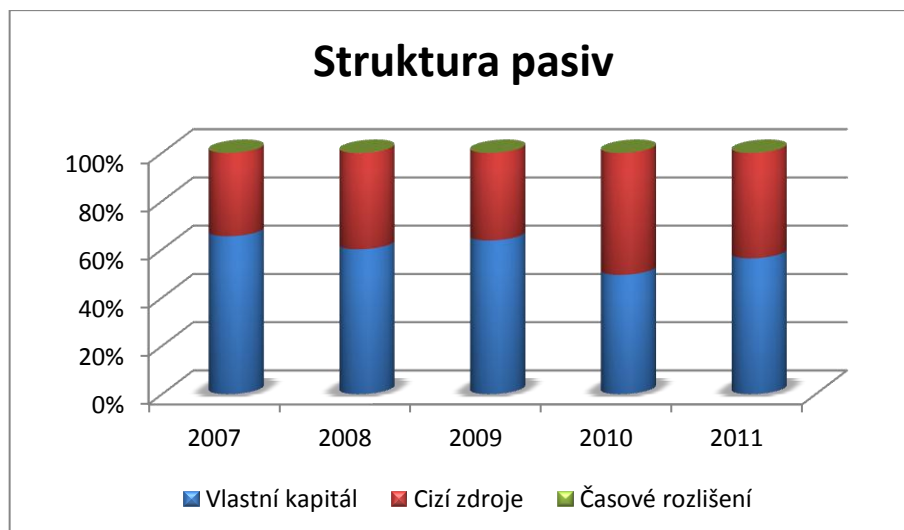
Graf 1: Struktura aktiv (Zdroj: Vlastní zpracování)

3.2.2 Vertikální analýza pasiv

Tab. 7: Vertikální analýza pasiv (Zdroj: Vlastní zpracování)

PASIVA [v %]	Rok				
	2007	2008	2009	2010	2011
PASIVA CELKEM	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Vlastní kapitál	65,44%	60,03%	63,67%	49,40%	56,28%
Základní kapitál	44,66%	40,65%	43,78%	33,94%	35,05%
Kapitálové fondy	1,30%	1,26%	1,36%	1,06%	1,09%
Rezervní fondy, nedělitelný fond a ostatní fondy ze zisku	1,86%	2,12%	2,51%	1,94%	2,00%
Výsledek hospodaření minulých let	10,65%	14,78%	17,02%	12,42%	12,87%
Výsledek hospodaření běžného účetního období (+/-)	6,96%	1,22%	-1,00%	0,05%	5,26%
Cizí zdroje	34,54%	39,92%	36,32%	50,59%	43,71%
Rezervy	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,26%
Dlouhodobé závazky	5,66%	4,33%	4,22%	3,23%	3,48%
Krátkodobé závazky	10,16%	12,20%	8,67%	33,16%	10,22%
Bankovní úvěry a výpomoci	18,72%	23,39%	23,42%	14,20%	29,74%
Časové rozlišení	0,02%	0,04%	0,01%	0,01%	0,01%

Pomocí vertikální analýzy pasiv získáme informace o vyšším podílu vlastních zdrojů, a to z více jak 60 %, alespoň v prvních třech letech sledovaného období. V roce 2010 dojde k vyrovnání poměru mezi vlastními a cizími zdroji financování majetku. Základní kapitál společnosti je 74 240 000 Kč a po celou dobu se nemění, nicméně v závislosti na změnách ostatních složek pasiv jeho poměr vůči celkovým pasivům kolísá. Cizí zdroje tvoří menší podíl pasiv, kromě roku 2010, který ovlivňují hlavně krátkodobé závazky, a tak se položka cizích zdrojů dostává nad hranici 50 %. V roce 2011 už tato položka opět klesla pod tuto hranici, a proto se dá také v dalších letech předpokládat klesající tendence. Za zmínku ještě stojí poměr bankovních úvěrů mezi roky 2010 a 2011, kdy zaznamenal velký výkyv oproti létům předchozím. Tento poměr položek pasiv si můžeme ukázat na následujícím grafu.

Graf 2: Struktura pasiv (Zdroj: Vlastní zpracování)

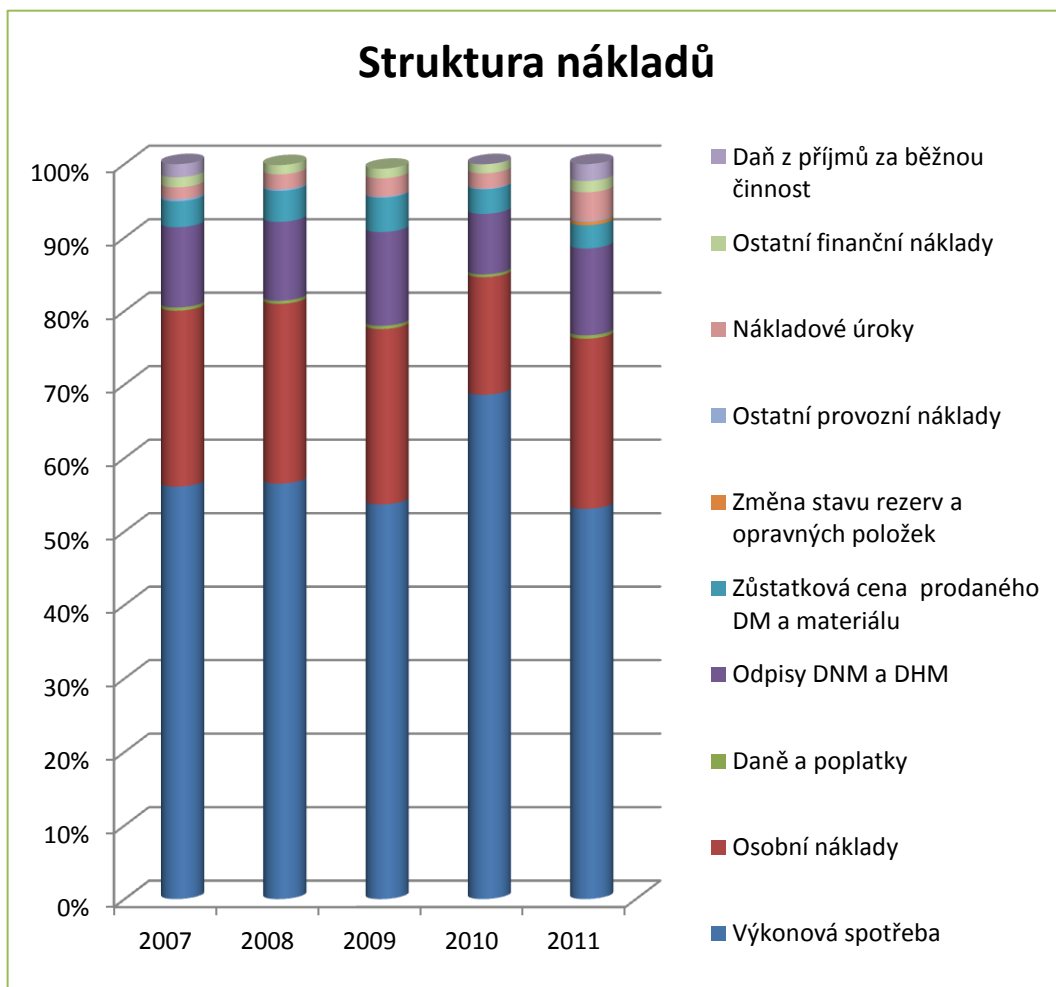
3.2.3 Vertikální analýza nákladů

Tab. 8: Vertikální analýza nákladů (Zdroj: Vlastní zpracování)

NÁKLADY [v %]	Rok				
	2007	2008	2009	2010	2011
Výkonová spotřeba	56,11%	56,67%	54,37%	68,61%	53,09%
Osobní náklady	23,94%	24,53%	24,16%	16,00%	23,14%
Daně a poplatky	0,43%	0,41%	0,44%	0,38%	0,46%
Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	10,92%	10,78%	12,92%	8,23%	11,83%
Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku a materiálu	3,54%	4,23%	4,75%	3,35%	3,16%
Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti a komplexních nákladů příštích období	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,49%
Ostatní provozní náklady	0,29%	0,24%	0,14%	0,11%	0,18%
Nákladové úroky	1,60%	2,01%	2,52%	2,07%	3,81%
Ostatní finanční náklady	1,36%	1,27%	1,32%	1,21%	1,54%
Daň z příjmů za běžnou činnost	1,80%	-0,13%	-0,63%	0,03%	2,30%
Náklady celkem	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Pokud se zaměříme na vertikální analýzu nákladů, tak v každém roce výkonová spotřeba přesahuje 50 % veškerých nákladů firmy. Další ¼ nákladů tvoří osobní náklady, kromě roku 2010, kde se snížily na hranici 16 % na úkor výkonové spotřeby.

Veškeré daně a poplatky tvoří pouze necelé procento veškerých nákladů, což je přibližně 500 000 Kč. Daleko podstatnější část tvoří Odpisy dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku, konkrétně části majetku hmotného, jelikož má firma ve svém vlastnictví mnoho zemědělské techniky, ať už to jsou traktory, kombajny, či přípojné zařízení. Zbylé části nákladů tvoří již malé procento celkových nákladů společnosti ZEA Rychnovsko, a s. Veškeré položky si můžeme graficky vyjádřit.

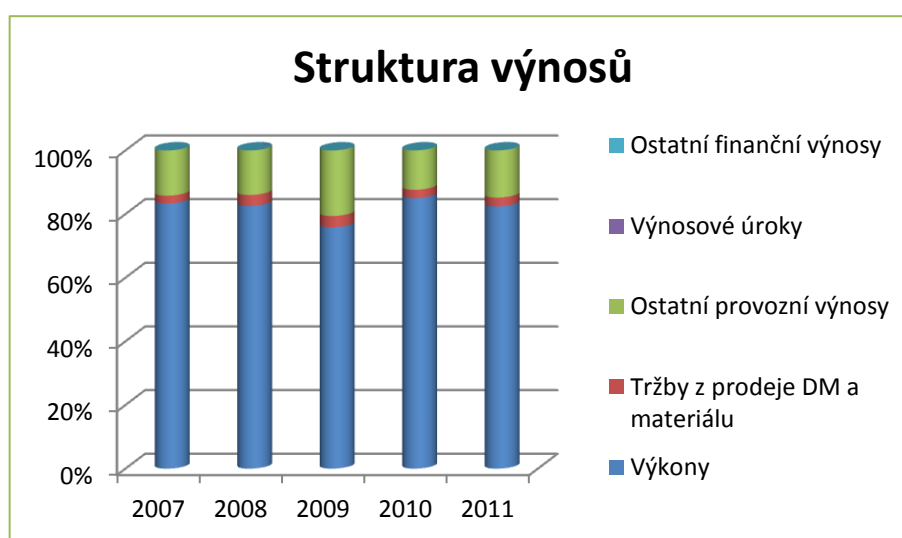
Graf 3: Struktura nákladů (Zdroj: Vlastní zpracování)

3.2.4 Vertikální analýza výnosů

Tab. 9: Vertikální analýza výnosů (Zdroj: Vlastní zpracování)

VÝNOSY [v %]	Rok				
	2007	2008	2009	2010	2011
Výkony	83,31%	82,59%	75,84%	85,02%	82,40%
Tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu	2,49%	3,44%	3,58%	2,62%	2,79%
Ostatní provozní výnosy	14,20%	13,97%	20,58%	12,36%	14,81%
Výnosové úroky	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Ostatní finanční výnosy	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Výnosy celkem	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Ihned po zhlédnutí tabulky č. 9 můžeme s jistotou říci, že sledovaná firma pochází z výrobního sektoru, jelikož v letech 2007 až 2011 tvoří převážnou část jejich výnosů výkony, jež zaujímají téměř 85 %. Pouze v roce 2009 se tato hodnota přiblížila 75 %. Zbylou část veškerých výnosů firmy tvoří ostatní provozní výnosy a téměř zanedbatelnou část tvoří tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu. Z toho můžeme usuzovat, že firma příliš neprodává své stroje a zemědělskou techniku. Dále vidíme, že firma nemá žádné výnosy z úroků, ani žádné další finanční výnosy.

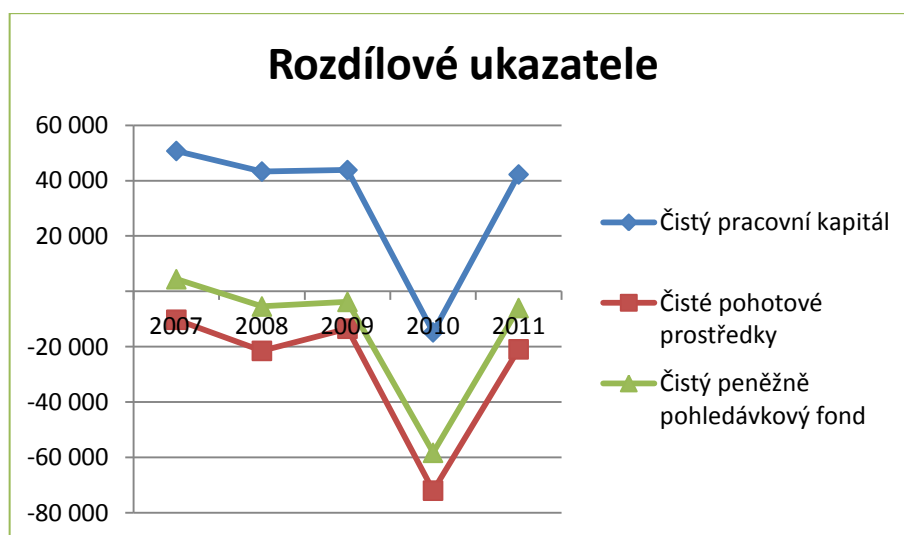
Graf 4: Struktura výnosů (Zdroj: Vlastní zpracování)

3.3 Rozdílové ukazatele

Analýza rozdílových ukazatelů je vyjádřena pomocí tří ukazatelů, jimiž jsou čistý pracovní kapitál, čisté pohotové prostředky a čistý peněžně pohledávkový fond. Tyto údaje jsou také zobrazeny graficky, pro lepší znázornění zjištěných výsledků. Veškeré výsledné hodnoty jsou uvedeny v tisících Kč.

Tab. 10: Rozdílové ukazatele (Zdroj: Vlastní zpracování)

ROZDÍLOVÉ UKAZATELE [v tis. Kč]	2007	2008	2009	2010	2011
Čistý pracovní kapitál	50 763	43 341	43 877	-14 767	42 288
Čisté pohotové prostředky	-10 217	-21 454	-13 445	-71 969	-20 896
Čistý peněžně pohledávkový fond	4 424	- 5 423	- 3 754	-58 277	- 5 975

Graf 5: Rozdílové ukazatele (Zdroj: Vlastní zpracování)

Čistý pracovní kapitál

Z grafu můžeme vyčíst, že výsledné hodnoty čistého pracovního kapitálu se pohybují v letech 2007 až 2009 v kladných hodnotách a mají mírně klesající trend. V roce 2010 však dochází k výraznému zlomu ve výsledcích, a tento ukazatel se dostává do záporných čísel příčinou prudkého zvýšení krátkodobých závazků firmy. V roce 2011 se již opět dostává na své původní hodnoty a můžeme říci, že společnost

ZEA Rychnovsko, a. s., je likvidní, tedy že její oběžná aktiva jsou vyšší než krátkodobé zdroje.

Čisté pohotové prostředky

Čisté pohotové prostředky mají v podstatě stejný trend jako čistý pracovní kapitál, jen se jejich hodnoty pohybují přibližně o 60 miliónů korun níže, tedy i v záporných číslech. Z toho plyne, že firma není příliš schopná splácet své závazky krátkodobým finančním majetkem.

Čistý peněžně pohledávkový fond

Tento rozdílový ukazatel kopíruje předchozí dva ukazatele. Jeho tendence je opět mírně klesající, až na rok 2010, kde nastává velký výkyv této hodnoty z důvodu nárůstu krátkodobých závazků. Do jeho vzorce se nezapočítávají zásoby a nelikvidní pohledávky společnosti.

3.4 Poměrové ukazatele

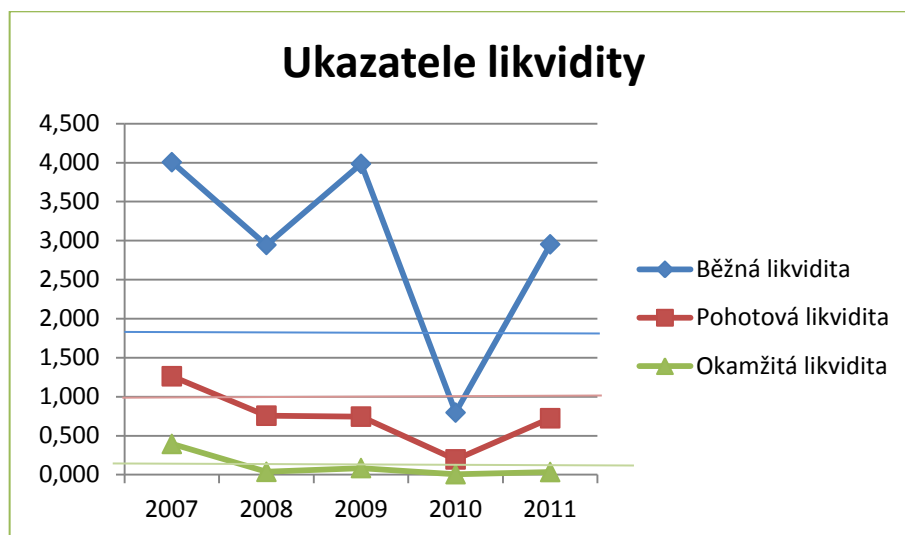
V této podkapitole se budeme zabývat poměrovými ukazateli, mezi které patří ukazatele rentability, aktivity, likvidity, zadluženosti a některé provozní ukazatele. Tyto ukazatele patří mezi nejrozšířenější v celé finanční analýze, a také se často využívají jako nástroj pro mezipodnikové srovnání. U každého ukazatele budou výsledné hodnoty vyjádřeny také graficky.

3.4.1 Ukazatele likvidity

Tento ukazatel nám určuje, jak rychle je firma schopna splácet závazky během své činnosti. Odvolávat se budeme na doporučené hodnoty, jež jsou uvedeny v podkapitole 2.6.1.

Tab. 11: Ukazatele likvidity (Zdroj: Vlastní zpracování)

UKAZATELE LIKVIDITY	2007	2008	2009	2010	2011
Běžná likvidita	4,006	2,945	3,984	0,796	2,953
Pohotová likvidita	1,262	0,757	0,745	0,196	0,724
Okamžitá likvidita	0,395	0,037	0,037	0,008	0,035

Graf 6: Ukazatele likvidity (Zdroj: Vlastní zpracování)

Běžná likvidita

Běžná likvidita má velice blízké propojení s čistým pracovním kapitálem, jelikož se zde počítá se stejnými hodnotami uvedenými v rozvaze společnosti. Doporučné hodnoty by se měly pohybovat alespoň nad úrovní 1,8, jak je v grafu znázorněno. Ve čtyřech letech tento průměr sledovaná firma splňuje, jen v roce 2010 padá tento ukazatel až na hodnotu 0,796. Společnost je tedy ve většině případů schopna efektivně přeměnit svá oběžná aktiva na krátkodobé závazky.

Pohotová likvidita

U pohotové likvidity, která je zaměřena na více likvidní prostředky, se výsledné hodnoty již pohybují pod doporučenou hranicí, kromě roku 2007. V roce 2010 opět dochází k výraznému poklesu této hodnoty.

Okamžitá likvidita

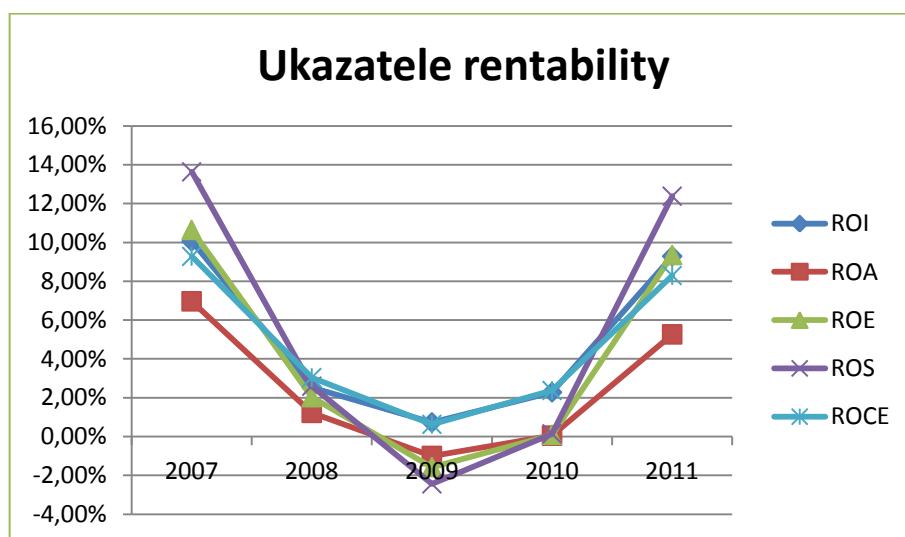
Naopak u okamžité likvidity nejsou tyto hodnoty již tolik vzdálené od doporučených hodnot, ale s přibývajícími roky se tato hodnota neustále zhoršuje.

3.4.2 Ukazatele rentability

Ukazatele rentability vyjadřují výnosnost firmy, vzhledem k výši zdrojů podniku, které byly využity k jejich dosažení. Údaje v tabulce a následujícím grafu jsou uvedeny v procentech.

Tab. 12: Ukazatele rentability (Zdroj: Vlastní zpracování)

UKAZATELE RENTABILITY [v %]	2007	2008	2009	2010	2011
Rentabilita vloženého kapitálu (ROI)	10,05%	2,52%	0,73%	2,28%	9,29%
Rentabilita celkových aktiv (ROA)	6,96%	1,22%	-1,00%	0,05%	5,26%
Rentabilita vlastního kapitálu (ROE)	10,64%	2,03%	-1,57%	0,09%	9,35%
Rentabilita tržeb (ROS)	13,63%	2,59%	-2,44%	0,14%	12,38%
Rentabilita dlouhodobých zdrojů (ROCE)	9,28%	3,03%	0,63%	2,37%	8,29%

Graf 7: Ukazatele rentability (Zdroj: Vlastní zpracování)

Rentabilita vloženého kapitálu

Výsledné hodnoty rentability vloženého kapitálu dosahují v každém roce sledovaného období kladných čísel, kdy nejvyšších hodnot dosahovala v roce 2007 celých 10,05 % a nejnižších hodnot v roce 2009, a to 0,73 %. V roce 2011 se opět dostává na své původní hodnoty a má stále rostoucí tendenci. Celá křivka má konkávní tvar, jak je vidět v grafu č. 7. Můžeme tedy říci, že společnost zhodnocuje své vložené prostředky do podnikání, ovšem jejich výnosnost se pohybuje pod hranicí odvětvového průměru.

Rentabilita celkových aktiv

Rentabilita celkových aktiv má podobný tvar jako ROI, nicméně její hodnoty jsou v každém roce o několik procent nižší a v roce 2009 dokonce dosahují záporných čísel, konkrétně o celé 1 %. V dalších letech však firma začala opět dosahovat vyšších zisků, hlavně díky zprovoznění Bioplynové stanice, díky které by měly všechny ukazatele rentability dále stoupat a dostat se nad doporučené hodnoty.

Rentabilita vlastního kapitálu

Opět podobný průběh můžeme sledovat i u rentability vlastního kapitálu, a to ze stejných důvodů. Roky 2007 a 2011 dosahují hodnot kolem 10 % a rok 2009 je zase v záporných číslech, jak lze vyčíst z grafu. Tuto míru ziskovosti sledují hlavně akcionáři a společníci firmy, kteří zjišťují, zda jim jejich vlastní kapitál přináší dostatečný výnos.

Rentabilita tržeb

Rentabilita tržeb má podle grafického znázornění největší výkyv ze všech počítaných ukazatelů rentability, ovšem také v letech 2007 a 2011 dosahuje nejvyšších hodnot, a to konkrétně 13,63 %, respektive 12,38 %. Bohužel se ale v roce 2009 taktéž dostává do záporných čísel až na - 2,44 %. Tuto hodnotu může ovlivňovat i fakt, že v roce 2008 vstoupila do České republiky ekonomická krize, která ovlivnila financování podniku ze státního rozpočtu, a proto dochází k tak prudkému poklesu všech těchto ukazatelů.

Rentabilita dlouhodobých zdrojů

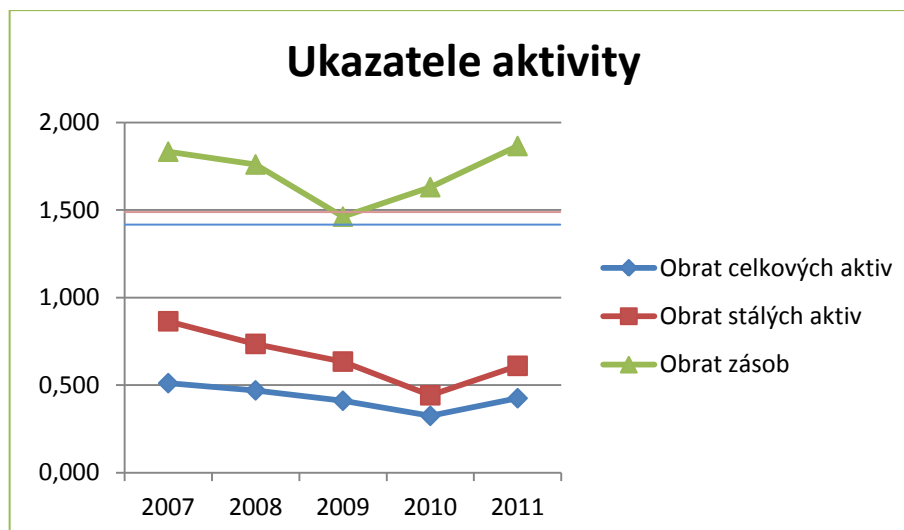
Rentabilita dlouhodobých zdrojů podle grafu v podstatě kopíruje hodnoty ROI. Ovšem pokud se podíváme na vývoj v letech 2010 a 2011 zjistíme, že firmě se zřejmě podařila dlouhodobá investice ve formě výstavby Bioplynové stanice, která se v těchto letech teprve začíná spouštět a může mít pozitivní dopad na chod celé firmy při tvorbě zisku i celkového hospodářského výsledku.

3.4.3 Ukazatele aktivity

Výpočtem těchto ukazatelů se dozvíme informace o hospodaření společnosti s jejími aktivy. Při velkém množství aktiv vznikají přílišné náklady, které snižují zisk, v opačném případě může firma přijít o výnosy z podnikatelské činnosti v případě, že se naskytne příležitost investic a zhodnocení svých prostředků.

Tab. 13: Ukazatele aktivity (Zdroj: Vlastní zpracování)

UKAZATELE AKTIVITY	2007	2008	2009	2010	2011
Obrat celkových aktiv	0,511	0,470	0,411	0,324	0,425
Obrat stálých aktiv	0,864	0,735	0,634	0,442	0,610
Obrat zásob	1,833	1,760	1,462	1,630	1,865
Doba obratu zásob [dny]	197	205	247	221	194
Doba obratu pohledávek [dny]	63	68	51	70	60
Doba obratu závazků [dny]	72	94	77	369	87
Obratový cyklus peněz [dny]	188	179	221	-78	167

Graf 8: Ukazatele aktivity (Zdroj: Vlastní zpracování)

Obrat celkových aktiv

Obrat celkových aktiv má sestupnou tendenci a pohybuje se v letech 2008 až 2011 i pod hranicí půl obrátky za rok. V roce 2007 ukazatel obratu celkových aktiv mírně překročí hranici půl obrátky za rok, a to na 0,511. Z těchto údajů by firma měla prověřit, zda neexistuje nějaká možnost, jak efektivně snížit celková aktiva.

Obrat stálých aktiv

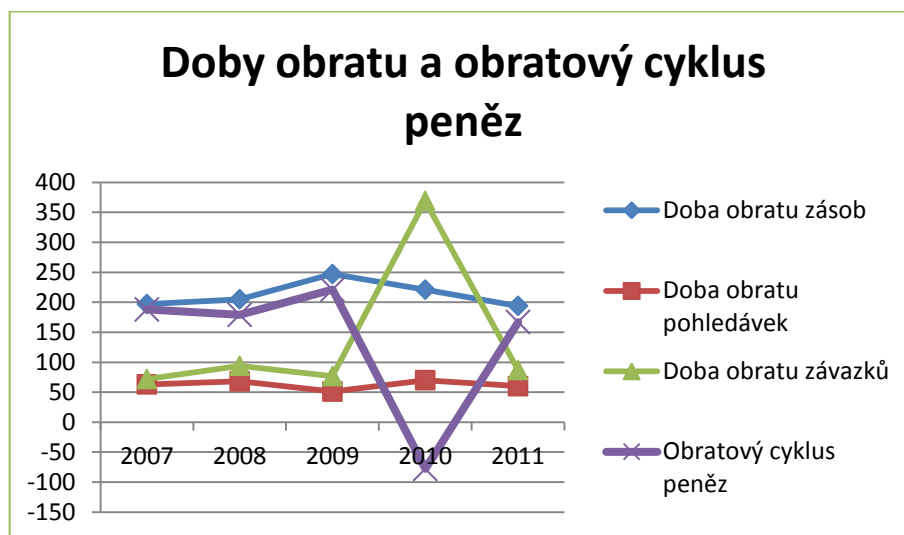
Hodnoty obratu stálých aktiv jsou po celou dobu sledovaného období pod hranicí jedné obrátky za rok a měly stále klesající trend. V roce 2010 dochází ke zlomu a v roce 2011 již tato hodnota mírně vzrostla. Ukazatele obratu celkových a stálých aktiv mají velice podobné průběhy, jelikož firma má ve svých aktivech především dlouhodobý majetek, který tvoří bezmála 2/3 veškerých aktiv společnosti. Proto se zde naskýtá šance zaměřit se na snižování hlavně dlouhodobého hmotného majetku. Jediné pozitivum pro tento ukazatel je, že jeho hodnoty jsou vyšší než u ukazatele celkových aktiv.

Obrat zásob

Obrat zásob nám určuje, kolikrát za rok se každá položka v průběhu jednoho roku prodá a následně je znovu uskladněna. Z grafu č. 8 si můžeme všimnout, že tato doba nepřekročí hranici dvou obrátek za rok. V roce 2009 dokonce klesne pod 1,5

obrátky za rok. Z toho vyplývá, že společnost má velice nízkou likviditu svých zásob. Jestliže porovnáme obrat zásob a běžnou likviditu, můžeme říci, že firma má nejspíše zastaralé zásoby, kdy reálná hodnota je nižší než cena, která je oficiálně uvedená v účetních výkazech.

Grafické znázornění doby obrátů:

Graf 9: Doby obratu a obratový cyklus peněz (Zdroj: Vlastní zpracování)

Doba obratu zásob

Doba obratu zásob se pohybuje v grafu č. 9 v rozmezí mezi 194 až 247 dny, což znamená, což je příliš mnoho dnů, po něž jsou zásoby vázány ve společnosti ZEA Rychnovsko, a. s., do doby jejich spotřeby a prodeje. I když se jedná o zemědělský podnik, je tato hodnota až příliš vysoká, a podnik by se měl tímto problémem jistě zabývat.

Doba obratu pohledávek

Doba obratu pohledávek dosahuje ve výše zobrazeném grafu nejnižších hodnot ze všech ukazatelů, a to v rozmezí mezi 51 až 70 dny. Tento trend se po celou dobu zkoumaného období příliš nemění, a proto můžeme říci, že firma zná dobu, po které obdrží platby od svých zákazníků. Přesto je tato hodnota opět nad odvětvovým průměrem.

Doba obratu závazku

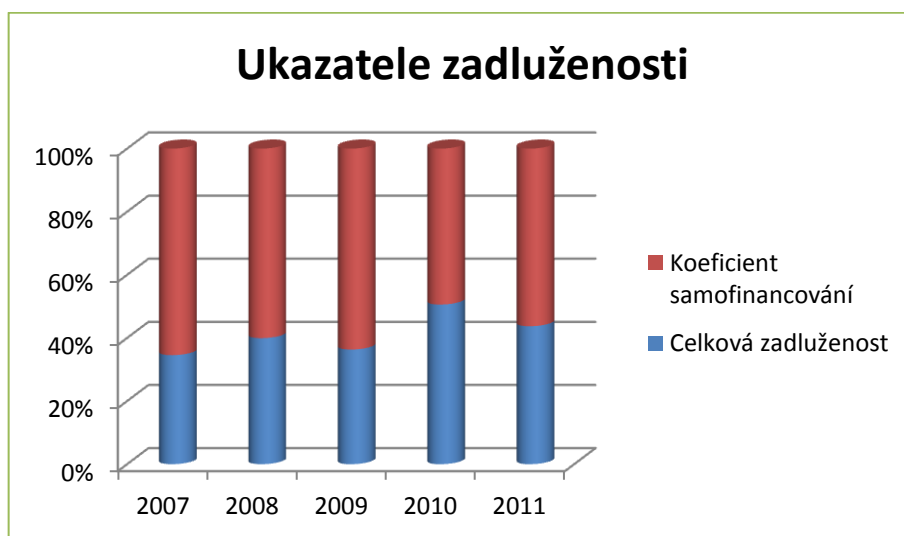
Pokud se podíváme na doby obratu závazků, vidíme, že dochází k obrovskému nárůstu v roce 2010, kdy vzroste splatnost závazků ze 77 na 369 dní, což o 4 dny překračuje 1 rok. S využitím ostatních ukazatelů již víme, že firmě v tomto roce výrazně stouply krátkodobé závazky, které tento výkyv zapříčinily. Oproti tomu dochází skoro zrcadlově stejně k výraznému poklesu, až do záporných hodnot -78 dní, u obrátového cyklu peněz. V ostatních letech se výsledné hodnoty doby obratu závazků pohybují na úrovni okolo 2 až 3 měsíců.

3.4.4 Ukazatele zadluženosti

Ukazatel zadluženosti znázorňuje míru zadlužení sledované společnosti a do jaké míry jsou schopni své náklady financovat z vlastních zdrojů. Dále je zde zobrazen ukazatel úrokového krytí, jenž ukazuje násobky, kolikrát by byla firma schopna zaplatit vzniklé úroky.

Tab. 14: Ukazatele zadluženosti (Zdroj: Vlastní zpracování)

UKAZATELE ZADLUŽENOSTI [v %]	2007	2008	2009	2010	2011
Celková zadluženost	35%	40%	36%	51%	44%
Koeficient samofinancování	65%	60%	64%	49%	56%
Ukazatel úrokového krytí	9,73	1,91	0,47	1,57	4,60

Graf 10: Ukazatele zadluženosti (Zdroj: Vlastní zpracování)

Celková zadluženost a koeficient samofinancování

Pomocí grafu č. 10 a tabulky č. 14 můžeme vidět, že firma je z větší části financována vlastními zdroji. Celková zadluženost se pohybuje okolo 40 %, pouze v roce 2010 stoupla na nadpoloviční většinu zdrojů financování. Z rozvahy se můžeme dočíst, že firmě v tomto roce rapidně stouply krátkodobé závazky z obchodních vztahů.

Úrokové krytí

Nejlepších výsledků dosahuje společnost ZEA Rychnovsko, a. s., v roce 2007, kde je schopna pokrýt svým provozním ziskem 9 x celkově splatné úroky, čímž může dělat dobrý dojem pro své věřitele. V dalších letech již tato hodnota klesla na 1,91, respektive 0,47, kde firmě nestačil ani celý zisk na úhradu svých úroků. V letech 2010 a 2011 tato hodnota opět stoupá až na hranici 4,60, která zaručuje bezproblémové splácení úroků firmy.

3.4.5 Provozní ukazatele

Provozní ukazatele hodnotí podnik zevnitř, používají se tedy pro vnitřní řízení a používá ho hlavně management firmy, jenž sleduje efektivnost provozních aktivit společnosti. V této souvislosti se zaměříme na produktivitu z přidané hodnoty, produktivitu z výkonů a nákladovost výnosů.

Tab. 15: Provozní ukazatele (Zdroj: Vlastní zpracování)

PROVOZNÍ UKAZATELE [v tis. Kč]	2007	2008	2009	2010	2011
Produktivita z přidané hodnoty	418,45	336,96	235,03	295,40	506,76
Produktivita z výkonů	1 067,59	1 057,77	876,20	1 534,95	1 225,80
Nákladovost výnosů	0,90	0,99	1,02	1,00	0,91

Produktivita z přidané hodnoty

Tento ukazatel nám zobrazuje výkonnost zaměstnanců firmy na celkové přidané hodnotě společnosti. Vidíme, že nejlepších hodnot firma dosáhla v roce 2011, kde přidaná hodnota na jednoho zaměstnance dosáhla hodnoty 506,76 tisíc Kč, a to při nejmenším počtu zaměstnanců, konkrétně 83, za celé sledované období. Tento počet se každým rokem snižuje až na již zmíněný rok 2011.

Produktivita z výkonů

Produktivita z výkonů má mít s přibývajícím časem rostoucí tendenci, což se v tomto případě příliš neděje. Mezi roky 2007 až 2009 ukazatel produktivity z výkonů klesá až na hodnotu 876 tisíc Kč na jednoho zaměstnance, ale již v následujícím roce dosahuje nejvyšší hodnoty, a to skoro 1 534 tisíc Kč. V roce 2011 opět mírně klesl, nicméně stále se drží nad hodnotami z let 2007 až 2009, což značí mírné zlepšení.

Nákladovost výnosů

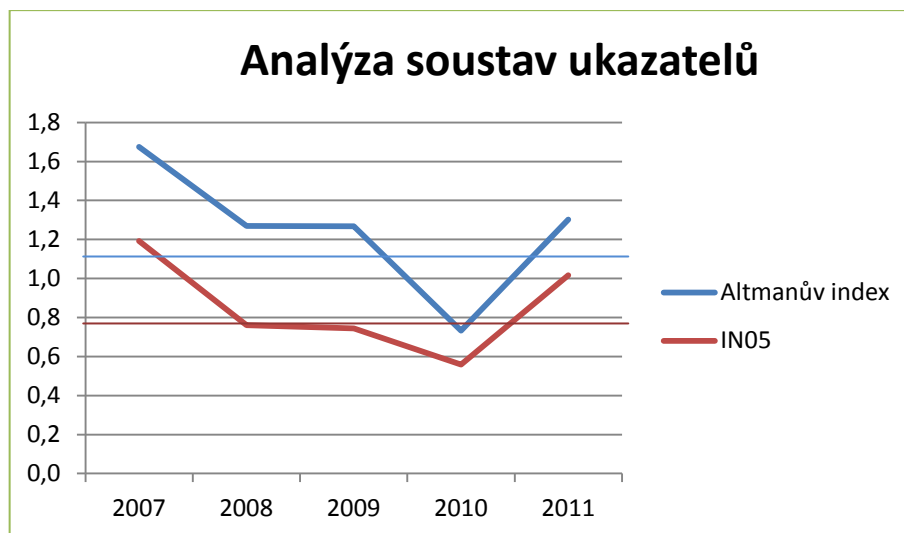
Ukazatel nákladovosti výnosů by měl mít s nárůstem let klesající tendenci, což se nám potvrzuje až ve druhé polovině sledování, kdy tento ukazatel klesl z 1,02 v roce 2009 na 0,91, v roce 2011. Firma se tedy začíná snažit používat své výnosy nejen na úhradu svých nákladů.

3.5 Soustavy ukazatelů

V této podkapitole si můžeme udělat celistvý obrázek na finanční situaci společnosti ZEA Rychnovsko, a. s., pomocí dvou ukazatelů, které se v současné době nejčastěji používají v České republice k těmto účelům. Patří k nim Altmanův index finančního zdraví a Index důvěryhodnosti IN05.

Tab. 16: Soustavy ukazatelů (Zdroj: Vlastní zpracování)

SOUSTAVY UKAZATELŮ	2007	2008	2009	2010	2011
Altmanův index	1,674	1,27	1,268	0,733	1,302
IN05	1,192	0,761	0,745	0,559	1,017

Graf 11: Analýza soustav ukazatelů (Zdroj: Vlastní zpracování)

3.5.1 Altmanův index

Pro výpočet Altmanova indexu byl použit model z roku 1983, který lze částečně použít i na specifické podmínky českého trhu. Vodorovná modrá linka na hodnotě 1,2 v grafu nad textem rozděluje hranici šedé zóny a kandidátů na bankrot firmy. Sledovaná společnost se vyskytuje po většinu času v tzv. šedé zóně, až na rok 2010, kde klesla i pod tuto pomyslnou hranici. Ovšem tento výkyv byl zapříčiněn z části stále probíhající ekonomickou krizí a také velkou investicí v podobě výstavby Bioplynové stanice. V roce 2011 a dalších letech se dá předpokládat růst tohoto ukazatele, a tedy i celého podniku.

3.5.2 Index důvěryhodnosti IN 05

Index IN05 se pohybuje pod hranicí šedé zóny již od roku 2008, tedy od doby, kdy Českou republiku zasáhla celosvětová krize. I zde však můžeme sledovat, že se firma z této zóny bankrotu v roce 2011 dostává, a také se dá s velkou pravděpodobností říci, že bude tento ukazatel dále stoupat.

3.6 Souhrnné zhodnocení finanční situace

Co se týče souhrnného zhodnocení finančních ukazatelů, i zde je patrné, že výstavba Bioplynové stanice ovlivnila v podstatě všechny ukazatele finanční analýzy. Nyní se podíváme na nejdůležitější informace získané z kapitoly 3.

V horizontální analýze aktiv je nejdůležitějším faktorem nárůst celkových aktiv o 29 % v roce 2010, kdy došlo k již několikrát zmiňované výstavbě Bioplynové stanice, a jelikož se jedná o dlouhodobý hmotný majetek, došlo hlavně k růstu stálých aktiv. Naopak oběžná aktiva měla spíše klesající tendenci, což bylo způsobeno hlavně poklesem zásob. Horizontální analýza pasiv má podobný průběh, kde ovšem docházelo k větším změnám hlavně u cizích zdrojů financování. Vlastní zdroje zůstávají po celé sledované období téměř neměnné. K největší změně dochází opět v roce 2010, kdy se krátkodobé závazky výrazně podílely na procentní změně cizích zdrojů. V horizontální analýze nákladů stojí za zmínku nárůst výkonové spotřeby v roce 2010 o 87 %, kde se významnou měrou podílí vzestup služeb o 50 mil. Kč. Horizontální analýza pasiv ukazuje růst výkonů v roce 2010, a také to, že se firma v roce 2008 zbavovala nepotřebného dlouhodobého majetku, ze kterého stouply jednorázově tržby o 40 %.

Vertikální analýza aktiv nám přehledně zobrazuje, že větší část celkových aktiv tvoří stálá aktiva, konkrétněji dlouhodobý hmotný majetek. Oběžná aktiva tvoří zbývajících 40 % a mají klesající tendenci. Jejich převážnou část tvoří zásoby. Vertikální analýza pasiv ukazuje přibližně znovu poměr 60 ku 40 vlastního kapitálu vůči cizím zdrojům, kde tvoří významnou část hlavně bankovní úvěry a krátkodobé závazky. Firma má také velký vlastní kapitál. Vertikální analýzu nákladů tvoří hlavně výkonová spotřeba, díky níž můžeme říci, že analyzujeme výrobní podnik. To samé se dá říci o vertikální analýze výnosů, kde výkony tvoří okolo 80 % veškerých výnosů.

V rozdílových ukazatelích nastává velký propad také v roce 2010, kde čistý pracovní kapitál, čisté pohotové prostředky i čistý peněžně pohledávkový fond klesnou do záporných čísel, ze kterých se ale v roce 2011 opět dostanou přibližně na svou hodnotu z roku 2009, hlavním důvodem tohoto propadu je již zmiňovaný nárůst krátkodobých závazků firmy.

Pokud se zaměříme na ukazatele likvidity a rentability, tak skoro ve všech případech se výsledné hodnoty pohybují pod doporučenými hranicemi, jež jsou uváděny v nejrůznějších publikacích. Pouze běžná likvidita se kromě roku 2010 drží nad

pomyslnou hranicí. Z části na to má vliv nedávná ekonomická krize, která zasáhla i Českou republiku, a také odvětví, v němž firma podniká. V následujících letech se ale předpokládá dlouhodobější růst díky výrobě elektrické energie a jejímu prodeji.

U ukazatelů aktivity je situace podobná. Obraty celkových aktiv, stálých aktiv a zásob se pohybují hluboko pod doporučenými hodnotami, z čehož vyplývá, že by firma měla snížit svá aktiva a zbavit se starých zásob, které zadržují finanční prostředky. Společnost má také vysoké doby obratu, ať už to jsou závazky, pohledávky či zásoby. Důrazně bych proto doporučil zaměřit se na tento ukazatel a pokusit se ho v nejbližších letech co nejvíce snížit. Hlavně u doby obratu zásob a pohledávek.

Ukazatel zadluženosti, nám vypovídá o celkové zadluženosti společnosti okolo 40 %, jelikož firma často žádá o dlouhodobé úvěry na nákup dlouhodobého hmotného majetku. I přesto je schopna z 60 % pokrýt finance z vlastních zdrojů. Což zaručuje určitou stabilitu podniku.

Souhrnné ukazatele nevypovídají o nějakém rozkvětu společnosti. Oba ukazatele se pohybují po celé sledované období v tzv. šedé zóně a v roce 2010 dokonce spadly i pod tuto hranici. V následujících letech se dá přece jen předpokládat růst nejen těchto ukazatelů, ale i celkových zisků společnosti. Některé důležité faktory však firma nemůže ovlivnit. Mezi ně patří počasí, kdy by mohlo dojít k velkým ztrátám v rostlinné výrobě, výkupní cena skotu a prasat a také výkupní cena elektrické energie.

3.7 Zhodnocení informačního systému

V této podkapitole zjistíme, jaké hardwarové a softwarové vybavení firma používá, jak probíhá komunikace mezi jednotlivými středisky a jak je zabezpečena celá síť společnosti ZEA Rychnovsko, a. s.

3.7.1 Informační technologie a informační systém firmy

Jelikož se jedná o zemědělský podnik, nemůžeme očekávat nějaké kvalitní hardwarové a softwarové vybavení. Nejedná se ani o firmu, která by tajila nějaký výrobní postup nebo by musela šifrovat své zprávy. Také se nedá očekávat ani nějaké velké zabezpečení informačního systému.

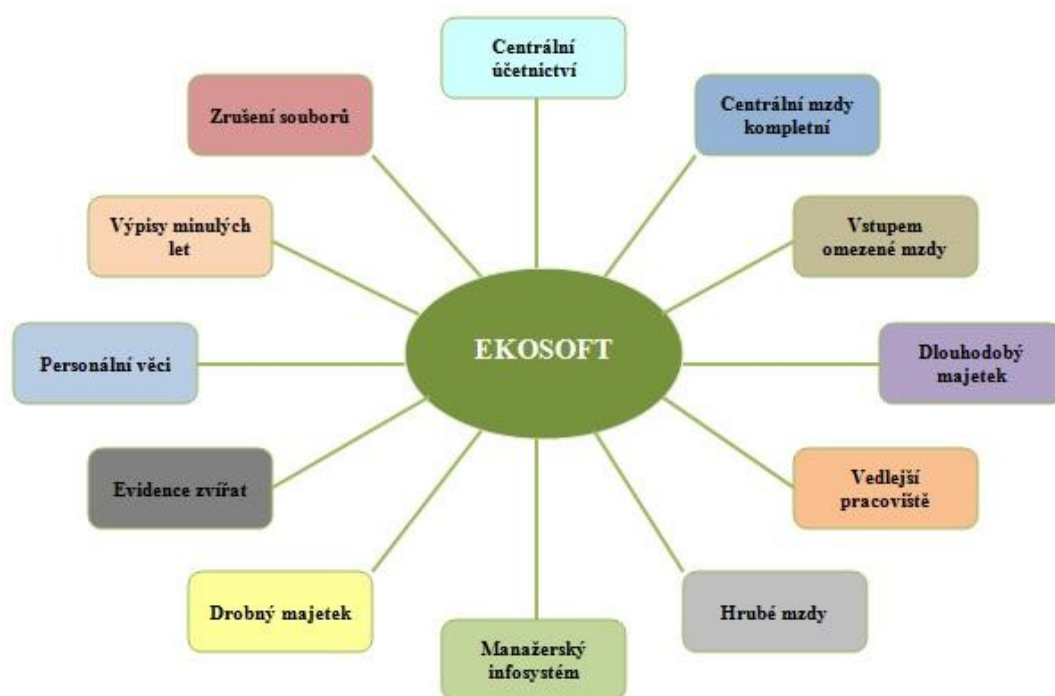
Software

Firma využívá účetní informační systém Ekosoft od firmy Eko-soft, s. r. o., který je určen pro vedení účetnictví pro malé a střední firmy. Tento systém běží na enginu Redap, který zahrnuje moduly centrálního účetnictví, na které dále navazují moduly mezd, dlouhodobého majetku, fakturace, evidence zvířat a skladů. Ve středisku Dlouhá Ves se nachází server, který je vybaven operačním systémem Windows Server 2003, kam mají přístup všichni uživatelé sítě. Na tomto serveru jsou uloženy všechny výrobní programy firmy. Většina aplikací z tohoto programového vybavení pochází od firmy AG Info se sídlem v Jičíně. Hlavním programem je Evidence skotu. Dále je to software Agronom, kde se zadávají oseední postupy, sklizeň, hnojení, ochrana plodin a je zde také propojení na kontrolu pro pravidla dotací. Software Evidence půdy firmě zajišťuje evidenci všech majitelů půdy na obhospodařovaných polích a jejich administrativu. Program Evidence akcií slouží pro převod akcií a pro výplaty dividend jednotlivým akcionářům. Mezi poslední výrobní programy patří Modul Zelené nafty, který slouží pro získání nároků na vrátku zelené nafty. Jako zelená nafta se bere nafta, která se používá při polních pracích [20].

Veškeré podnikové počítače jsou vybaveny operačním systémem Windows XP a jejich ochranu zajišťuje antivirový program Eset Smart Security Business Edition, na který má firma zakoupené licence. Mezi další podpůrné programy patří kancelářský balík Microsoft Office od společnosti Microsoft ve verzi 2003 [20].

Docházkový systém je zpracováván programem v prostředí Microsoft Excel, který zároveň upozorňuje pracovníka na dodržování přestávek podle Zákoníku práce. Každý pracovník zapisuje příchod a odchod ze zaměstnání do papírového formuláře, a také píše tzv. „stazky“, pokud řídí nějaký stroj. Na konci každého měsíce se tato data předávají odpovědnému pracovníkovi, který je zapisuje do uvedeného programu, a poté opět tiskne v přehledné podobě na papír. Na tomto programu jsem se v loňském roce osobně podílel a zaškoloval s ním odpovědnou pracovníci ve středisku Lipovka.

Záloha systému se provádí pravidelně každý den na datové úložiště do jiných prostor firmy ve středisku Dlouhá Ves, a tento soubor se ukládá pouze na jiný pevný disk, který je určen pro zálohy [20].

Obr. 2: Struktura informačního systému Ekosoft (Zdroj: Vlastní zpracování)

Hardware

Pokud jde o hardwarovou výbavu, je většina stolních počítačů vybavena hardwarovými součástkami, které jsou samostatně poskládány na úrovni Intel Pentium 3. Server je vybaven dvou jádrovým procesorem Intel Core2Duo s kapacitou harddisku 1 TB [20].

Firma vlastní 3 barevné multifunkční tiskárny, od značek Brother, Konica Minolta a Ricoh, další tiskárny jsou jen černobílé, o velikosti tisku A4, převážně od značky Brother [20].

Společnost ZEA Rychnovsko, a. s., používá klasickou internetovou síť přes všechna tři střediska. Středisko Lipovka a Javornice se připojují na server přes připojení ke vzdálené ploše. Pro připojení uvnitř střediska Dlouhá Ves je použito ADSL, které má datovou linku 2/2 Mbit a je chráněno hardwarovým firewallem [20].

Na telefonní síť má firma smlouvu se společností T-Mobile, která zajišťuje volání zdarma uvnitř podnikové sítě. V současnosti se jedná o 20 telefonních čísel pevné linky a 40 telefonních čísel na mobilní telefon. ZEA Rychnovsko, a. s., uvažuje o

rozšíření této služby i na rodinné příslušníky zaměstnanců firmy, a tím by mohla získat lepší vyjednávací sílu k uzavření výhodnější smlouvy se společností T-Mobile [20].

V tomto roce také došlo k instalaci několika bezpečnostních kamer ve středisku Javornice a Dlouhá Ves, které by měly zabránit především úniku pohonných hmot ze zaparkovaných strojů i postavených čerpacích stanic. Několik těchto webových kamer je ovládáno bezdrátově, některé jsou ještě vedeny kabelově.

4. Návrhy na zlepšení současného stavu

V této kapitole se pokusím společnosti ZEA Rychnovsko, a. s., nastínit několik možností zlepšení finanční situace firmy a poskytnout návrhy na zlepšení informačního systému firmy nebo jeho součástí, pro jeho efektivnější využívání v rámci celého podniku.

4.1 Návrhy na zlepšení finanční situace podniku

Pokud budeme chtít zhodnotit finanční situaci společnosti ZEA Rychnovsko, a. s., ve sledovaném období a poskytnout nějaké návrhy na zlepšení současného stavu, musíme mít stále na paměti, že se jedná o zemědělský podnik, který je zaměřen na rostlinnou výrobu, živočišnou výrobu a v posledních letech také na výrobu elektrické energie. Dále musíme brát v úvahu závislost této firmy na dotacích z Evropské unie, ať už se jedná dotační prostředky z Programu rozvoje venkova, Ministerstva životního prostředí, Ministerstva zemědělství, Státního zemědělského intervenčního fondu (SZIF) či Podpůrného a garančního rolnického a lesnického fondu (PGRLF). V současné době dosahuje společnost zisků pouze ve dvou ze tří zmíněných oblastí, a to rostlinná výroba a výroba elektrické energie díky Bioplynové stanici, jež byla jednou z největších investic v historii společnosti. Právě tato investice se udála ve sledovaném období mé bakalářské práce. My tak můžeme z části zjistit, jestli tento krok vedení firmy vedl ke zlepšení finanční situace a tvorbě zisku. Živočišná výroba je již několik let ztrátová, a proto se zvažuje o jejím udržení či zániku. Vzhledem k prozatímní výnosnosti již zmíněných oblastí podnikání bych osobně doporučil zanechat živočišnou výrobu a navíc se pokusit o investice do tohoto odvětví na modernizaci prostor, ve kterých se hospodářská zvířata nacházejí, popřípadě na automatizaci určitých činností, které by urychlily nebo usnadnily některé práce, a hlavně snížily provozní náklady. O tyto investice bude nejspíše potřeba opět žádat Evropskou unii z jejich dotačních programů, bez kterých se současné zemědělské podniky neobejdou.

Konkrétně by se mělo jednat o rekonstrukci stáje pro dojnice ve středisku Dlouhá Ves, kde společnost ještě stále může uplatnit dotační prostředky z Programu rozvoje venkova, díky kterým by mohlo dojít ke zvýšení užitkovosti a hlavně k dalšímu snížení provozních nákladů. Tato investice by si ovšem vyžádala další bankovní úvěr,

který by byl poté z části splacen dotací. Dále by společnost ZEA Rychnovsko, a. s., mohla provádět odkup pozemků pro další obhospodařování půdy, jelikož výnosy z rostlinné výroby dosahují v posledních letech výrazných zisků. Typy obilovin či jiných produktů bych již nechal na odbornících z řad zaměstnanců firmy. Co se týče výhledu do dalších let, tak by firma měla uvažovat o postupné rekonstrukci všech stájí a budov, které zvýší komfort pro hospodářská zvířata i pro zaměstnance firmy, a tím by mohlo dojít ke zvýšení celkových výkonů a snížení nákladů.

Doporučoval bych také pokračovat v obměně vozového parku i strojů pro obhospodařování půdy. Nové traktory a kombajny v současné době několika násobně předčí dosluhující staré stroje, a to jak ve výkonu motoru a spotřeby, tak i ve výkonu práce, kdy tento stroj dokáže za stejnou dobu zastat daleko více práce či zpracovat obhospodařovanou půdu. Tím se šetří jak mzdové, tak provozní náklady.

Další návrh se týká Bioplynové stanice, kde by mohlo dojít k propojení s nedalekou teplárnou v Rychnově nad Kněžnou, což by vyžadovalo další investice nejspíše obou zúčastněných stran. Návratnost této investice by se však mohla pohybovat v řádech několika let. Bioplynová stanice v současné době disponuje výkonem 750 kW/h, který by mohl být dostačující, popřípadě by došlo k nákupu ještě jednoho generátoru o výkonu 250 kW/h. Nejdůležitější faktor tohoto sektoru je ovšem udržení elektrárny v chodu a dosahování co nejvyšších výkonů. V současné době se to daří z 98 % až 99 %. Tento trend by bylo potřeba udržet, aby nedocházelo k nečekaným ztrátám na zisku způsobenými například náhlou investicí do oprav z důvodů nedodržování technických zásad či nedostatečné kontrole provozu. Tento možný problém bych řešil odborným zaškolením jednoho dalšího pracovníka firmy, který by měl na starost pouze tento druh práce.

Z ukazatelů aktivity je patrné, že společnost dosahuje příliš vysokých výsledků v době obratu zásob a pohledávek. Při snížení doby obratu zásob by mohlo dojít ke snížení materiálových a finančních zdrojů, jež jsou v podniku vázány, a tím pádem by se mohly použít k jiným účelům, což znamená i zvýšení celkové rentability. Doba obratu pohledávek naznačuje, že firma nemá příliš kvalitní odběratele, co se týče platební schopnosti, nebo to také může být způsobeno odbytovými potížemi podniku. Jedním z hlavních cílů společnosti by proto měla být snaha o co největší snížení těchto dvou ukazatelů.

Spíše připomínkou je nízká odbornost některých pracovníků firmy, ať už se jedná o pozice v kancelářích nebo běžné zaměstnance. U administrativních pracovníků je to způsobeno hlavně nízkou znalostí práce na PC, bez které se v dnešní době už neobejdeme, a také neschopnost učit se novým věcem. Kvůli tomu se zvyšuje doba na vykonání jejich práce. Poukázat lze i na vyšší počet zaměstnanců v této sféře, než by bylo potřeba, kdyby tito pracovníci měli alespoň základní znalosti některých softwarových produktů. Problém by mohlo vyřešit nějaké odborné školení zaměřené právě na tuto problematiku, popřípadě výměna nových administrativních pracovníků s většími zkušenostmi s touto prací. Tím pádem by se snížil stav těchto zaměstnanců. U řadových zaměstnanců je zase problém s vyučením dělníků, jako např. průkaz o vykonání svářečské zkoušky a podobně. Poté i znalost zemědělství jako takového. V současné době je to spíše chyba dnešního školství, kde se málo studentů přihlásí na praktické učení, případně na zemědělskou školu, po jehož absolvování by chtěli pracovat v zemědělství. Tato situace je v nejbližších letech neřešitelná a společnost musí nabírat zaměstnance bez odborných znalostí na určité pozice.

4.2 Návrhy na zlepšení informačních systémů

Nyní bych poskytl tyto návrhy v oblasti informačních systémů: bezpečné zálohování dat, docházkový systém společnosti, kamerový systém, správa a archivace faktur a dalších dokumentů v elektronické podobě a elektronická pošta. Nyní se na všechny tyto návrhy podíváme podrobněji.

V první řadě bych se zaměřil na bezpečnější zálohování dat, které je ve sledovaném podniku nedostačující a příliš málo chráněné proti ztrátě zálohovaných dat. Problém bych nejprve řešil vypálením plné zálohy systému na disk Blu-ray nebo DVD, poté bych pokračoval přemístěním stávajících zálohovacích prostor na jiné bezpečnější místo, které by bylo zajištěno proti požáru, vodě a dalším nepříznivým vlivům. V případě možnosti i umístění mimo středisko Dlouhá Ves, popřípadě ponechání této zálohovací stanice na původním místě, a vytvoření druhé nové zálohy, kam by se data mohla i archivovat např. každý měsíc. Tuto zálohovací stanici bych vybavil minimálně dvěma harddisky o stejné kapacitě a vytvořil zde propojení těchto zařízení alespoň technologií RAID 1. Pro ještě větší bezpečnost bych zakoupil pevné disky s tzv.

parkováním čtecích hlav, kdy při vypnutí disku dojde k uložení hlavy mimo datovou oblast a tím nedochází ke kontaktu s plotnou.

Dalším problémem je docházkový systém společnosti, který je velice těžko kontrolovatelný z toho hlediska, že si ho píše každý zaměstnanec sám, a v případě odlehlých pracovišť hlavně Javornice – Blatiny a Roveň, je nemožné ho ověřit. Řešením by byla instalace vstupních bran a čipové karty pro všechny zaměstnance společnosti, kteří by v době příchodu do zaměstnání přiložili svou kartu ke snímacímu zařízení, jež by následně nahrálo čas příchodu a odchodu. Součástí tohoto zařízení by byl také docházkový systém, kam by se veškerá data ukládala, a mohlo by také dojít k propojení s centrálním mzdovým systémem. Tím by odpadla práce s přepisováním hodin jednotlivých pracovníků do programu Microsoft Excel a další přepočítávání odpracovaných hodin při výpočtu mzdy. Každý vedoucí pracovník by ale musel vést evidenci o typu vykonávané činnosti, jelikož jsou některé druhy práce ohodnoceny jinou hodinovou sazbou. Pokud by i tento problém docházkový systém vyřešil, mohlo by to firmě přinést snížení mzdových a částečně i provozních nákladů. Nevýhodou by ovšem byla nákladná investice do vstupních bran a kamerového systému. Nedokážu ovšem odhadnout návratnost této investice, jelikož nikdo doopravdy neví, kolik zaměstnanců porušuje pravidla morálního chování, a připravuje tak podnik o část svých peněžních prostředků.

Společnost by se měla také zabývat rozšířením kamerového systému ve středisku Dlouhá Ves a Javornice a instalací nových kamer do střediska Lipovka, kde také dochází k nezákonnému úniku pohonných hmot nejspíše z řad zaměstnanců firmy. Tyto informace jsem získal z několikaletého působení ve firmě na letní brigádě. S touto investicí souvisí také nákup bezdrátových zařízení wifi a úložných prostor v podobě velkokapacitních harddisků, do kterých by se veškeré záznamy nahrávaly, a po určitou dobu také archivovaly, než by došlo k jejich zhlédnutí pověřeným pracovníkem. Tento odstavec by měl mít také souvislost s předchozím bodem, kde by byla nainstalována vždy jedna kamera u každé vstupní brány pro ověřování identity pracovníků.

Pro usnadnění dohledávání či kontroly přijatých a vydaných faktur, na které si občas stěžuje pan Seidl, hlavní ekonom společnosti, by mohlo pomoci jejich ukládání v elektronické podobě. V současné době jsou veškeré faktury ukládány pouze v papírové formě a jejich dohledání zabere mnoho času. V závislosti na výši finančních prostředků, které by mohly být vyčleněny na řešení tohoto úskalí, bych vybíral mezi

dvěma řešeními. Levnější, kde by docházelo k jejich ukládání na nějaké cloudové řešení, jako např. Google disk, kam by poté dostali pověření pracovníci přístup. Tento způsob by ale musel mít přesná pravidla pro ukládání jednotlivých faktur podle data vystavení, čísla faktury, jména odběratele nebo dodavatele a data splatnosti. Druhé řešení, mnohem dražší, za to přehlednější s možností dalších úkonů a propojení, je nákup Dokumentového serveru, který by byl přístupný v síti intranet.

Jedním z produktů nabízející tyto služby je Dokumentový server Software602. Tento nástroj umožňuje udržet přehled o stavu všech dokumentů, tedy i faktur. Jeho hlavními výhodami jsou řízení evidence, oběhu a archivace dokumentů, přístup odkudkoliv v síti intranet, a neomezený počet agend a typů procesů. Společnosti by tedy odpadla archivace dokumentů v papírové podobě, nebo by alespoň došlo k jejich záloze. Nespornou výhodou je také konverze dokumentů z papírové do elektronické podoby. Co se týče bezpečnosti uložených dokumentů, je zde zavedeno přidělování práv jednotlivým zaměstnancům a přihlašování se pomocí hesla. Tento nástroj by tedy mohl ušetřit další provozní náklady společnosti [21].

Elektronická pošta je zajišťována službou Microsoft Outlook. Zde bych navrhoval využití nástroje Microsoft exchange server, kde se může nastavit sdílení pošty pro oprávněné osoby, nebo kalendáře akcí, kdy by se automaticky odesílala pošta o plánovaných akcích příslušným pracovníkům, což by výrazně usnadnilo komunikaci mezi jednotlivými středisky. Přes tento server by také mohlo docházet k archivaci pošty jednotlivých pracovníků na již zmíněnou zálohovací stanici.

5. Závěr

Tato bakalářské práce měla zhodnotit finanční situaci podniku a zanalyzovat současný stav informačního systému společnosti na základě dostupných informací. Ze získaných dat jsem poskytl doporučení pro vedení společnosti na zlepšení současné situace podniku jak po finanční stránce, tak po stránce informačních systémů. Cíle bakalářské práce tedy byly splněny a mohou být využity managementem společnosti jako podklad pro další rozvoj společnosti ZEA Rychnovsko, a. s.

Mezi hlavní pilíře, kterými by se firma měla v následujících několika letech zabývat, patří investice do opravy stájí, budov a vozového parku firmy. Dále je to údržba a kontrola běhu Bioplynové stanice pro dosahování co nejvyšších zisků z této nákladné investice. Z ukazatelů aktivity jsem zjistil příliš vysoké hodnoty v době obratu zásob a pohledávek, proto bych apeloval na vedení společnosti zaměřit se i na tento problém, který je podrobněji popsán v bodě 4.1.

Dalším problémem, který jsem získal vlastní zkušeností z pobytu ve firmě, je nízká odbornost pracovníků na administrativních pozicích, především při práci na počítači. U návrhu na zlepšení informačního systému se problémy týkají hlavně nedostatečného zálohování firemních dat, vytvoření přísnějšího docházkového systému, se kterým souvisí i rozšíření kamerového systému ve všech střediscích společnosti. Dále usnadnění dohledávání přijatých a vydaných faktur, který by mohl řešit dokumentový server, instalovaný v síti intranet na serveru. Poslední výtkou by mohl být nákup Microsoft Exchange serveru pro správu pošty a plánování kalendáře akcí.

V této práci jsme mohli být svědky velké investice na nákup Bioplynové stanice v roce 2010, která se projevila v podstatě ve všech ukazatelích finanční analýzy. Následně jsme mohli sledovat v kapitole č. 3, jak se většina použitých ukazatelů v roce 2011 dostala na své původní hodnoty z let 2009, a dá se předpokládat jejich další růst. Můžeme tedy říci, že se společnosti tato investice vyplácí a z účetních výkazů za rok 2012, které mám v současné době již k dispozici, dosáhla společnost ZEA Rychnovsko, a. s., poprvé za svou existenci čistého zisku po odečtu všech daní. I přes tento úspěch je však spousta možností jak se může tato situace dále pozitivně vyvíjet. Proto doufám, že tato bakalářská práce bude sloužit vedení podniku jako inspirace při realizování některých výše uvedených návrhu na zlepšení.

Na závěr své bakalářské práce bych mohl říci, že cíl práce byl splněn a veškeré podklady a materiály, které jsou součástí, mohou být předány managementu společnosti ZEA Rychnovsko, a. s., k detailnímu prostudování a snad poslouží jako inspirace k dalšímu rozvoji společnosti.

Seznam použitých zdrojů

- [1] ZEA RYCHNOVSKO A.S. *Interní materiály*, akciová společnost., 2012.
- [2] ZEA RYCHNOVSKO A.S. *Kontakty* [online]. 2008 [cit. 2012-11-16].
Dostupné z: http://www.zearychnovsko.cz/2e361db1_1f73_4914_9476_44c6b1206664.aspx
- [3] ZAHRADNÍKOVÁ, Anna. Interview. ZEA Rychnovsko, Javornice 354, Javornice. 2.12.2012.
- [4] ZEA RYCHNOVSKO A.S. *O společnosti* [online]. 2008 [cit. 2012-11-16].
Dostupné z: <http://www.zearychnovsko.cz/>
- [5] MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ. *Kontrola podmíněnosti: Cross compliance*. Praha. 2012. Dostupné z: http://eagri.cz/public/web/file/173313/CC_2012_aktualizace_zari.pdf
- [6] GRASSEOVÁ, Monika, Radek DUBEC a David ŘEHÁK. *Analýza v rukou manažera: 33 nejpoužívanějších metod strategického řízení*. 1. vyd. Brno: Computer Press, 2010. 325 s. ISBN 978-80-251-2621-9.
- [7] ZIKMUND, Martin. Kde se vzala a k čemu všemu je PEST analýza. In: *BusinessVize.cz* [online]. 2010, aktualizováno 29. 11. 2010 [cit. 2012-12-13].
ISSN 1805-0263. Dostupné z: <http://www.businessvize.cz/planovani/kde-se-vzala-a-k-cemu-je-pest-analyza>
- [8] KISLINGEROVÁ, Eva et al. *Manažerské finance*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2004. 714 s. ISBN 80-7179-802-9.
- [9] DLUHOŠOVÁ, Dana. *Finanční řízení a rozhodování podniku: analýza, investování, oceňování, riziko, flexibilita*. 1. vyd. Praha: Ekopress, 2006. 191 s. ISBN 80-86119-58-0.
- [10] SEDLÁČEK, Jaroslav. *Finanční analýza podniku*. 1. vyd. Brno: Computer Press, 2007. 154 s. ISBN 978-80-251-1830-6.
- [11] SCHOLLEOVÁ, Hana. *Ekonomické a finanční řízení pro neekonomy*. 2. aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2012. 272 s. ISBN 978-80-247-4004-1.
- [12] SEDLÁČEK, Jaroslav. *Účetní data v rukou manažera: finanční analýza v řízení firmy*. 2. dopl. vyd. Praha: Computer Press, 2001. 220 s. ISBN 80-7226-562-8.

- [13] KNÁPKOVÁ, Adriana a Drahomíra PAVELKOVÁ. *Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady*. 1. vyd. Praha: Grada, 2010. 205 s. ISBN 978-80-247-3349-4.
- [14] HRADECKÝ, Mojmír, Jiří LANČA a Ladislav ŠIŠKA. *Manažerské účetnictví*. 1. vyd. Praha: Grada, 2008. 259 s. ISBN 978-80-247-2471-3.
- [15] POŽÁR, Josef. *Manažerská informatika*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2010. 357 s. ISBN 978-80-7380-276-9.
- [16] SODOMKA, Petr a Hana KLČOVÁ. *Informační systémy v podnikové praxi*. 2. aktualiz. a rozš. vyd. Brno: Computer Press, 2010. 501 s. ISBN 978-80-251-2878-7.
- [17] BASL, Josef. *Podnikové informační systémy: podnik v informační společnosti*. 1. vyd. Praha: Grada, 2002. 142 s. ISBN 80-247-0214-2.
- [18] BASL, Josef. *Podnikové informační systémy: podnik v informační společnosti*. 2., výrazně přeprac. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2008. 283 s. ISBN 978-80-247-2279-5.
- [19] GÁLA, Libor, Jan POUR a Zuzana ŠEDIVÁ. *Podniková informatika*. 2., přeprac. a aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2009. 496 s. ISBN 978-80-247-2615-1.
- [20] SEIDL, Lubomír. Interview. ZEA Rychnovsko, Javornice 354, Javornice. 27.9.2012.
- [21] SOFTWARE 602 A.S. *Dokumentový server* [online]. 2013 [cit. 2013-05-13]. Dostupné z: <http://www.602.cz/produkty/dokumentovy-server>

Seznam obrázků

Obr. 1: Organizační struktura firmy ZEA Rychnovsko, a. s.	15
Obr. 2: Struktura informačního systému Ekosoft	71

Seznam tabulek

Tab. 1: Základní charakteristika tří úrovní informačního systému v podniku.....	41
Tab. 2: Horizontální analýza aktiv	46
Tab. 3: Horizontální analýza pasiv	47
Tab. 4: Horizontální analýza nákladů	48
Tab. 5: Horizontální analýza výnosů	49
Tab. 6: Vertikální analýza aktiv	50
Tab. 7: Vertikální analýza pasiv	52
Tab. 8: Vertikální analýza nákladů	53
Tab. 9: Vertikální analýza výnosů	55
Tab. 10: Rozdílové ukazatele	56
Tab. 11: Ukazatele likvidity	58
Tab. 12: Ukazatele rentability	59
Tab. 13: Ukazatele aktivity	61
Tab. 14: Ukazatele zadluženosti	64
Tab. 15: Provozní ukazatele	65
Tab. 16: Soustavy ukazatelů	66

Seznam grafů

Graf 1: Struktura aktiv	51
Graf 2: Struktura pasiv	53
Graf 3: Struktura nákladů	54
Graf 4: Struktura výnosů	55
Graf 5: Rozdílové ukazatele	56
Graf 6: Ukazatele likvidity	58
Graf 7: Ukazatele rentability	59
Graf 8: Ukazatele aktivity	62
Graf 9: Doby obratu a obratový cyklus peněz	63
Graf 10: Ukazatele zadluženosti	64
Graf 11: Analýza soustav ukazatelů	67

Seznam příloh

Příloha 1: Rozvaha – část Aktiva

Příloha 2: Rozvaha – část Pasiva

Příloha 3: Výkaz zisku a ztrát – část Náklady

Příloha 4: Výkaz zisku a ztrát – část Výnosy

Přílohy

Rozvaha – část Aktiva

AKTIVA	Číslo řádku	Skutečnost v účetním období (v tis. Kč)				
		2007	2008	2009	2010	2011
AKTIVA CELKEM	001	166 222	182 626	169 564	218 745	211 782
Pohledávky za upsaný základní kapitál	002	0	0	0	0	0
Dlouhodobý majetek	003	98 253	116 717	109 764	160 513	147 596
Dlouhodobý nehmotný majetek	004	0	0	0	0	0
Zřizovací výdaje	005	0	0	0	0	0
Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje	006	0	0	0	0	0
Software	007	0	0	0	0	0
Ocenitelná práva	008	0	0	0	0	0
Goodwill	009	0	0	0	0	0
Jiný dlouhodobý nehmotný majetek	010	0	0	0	0	0
Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	011	0	0	0	0	0
Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek	012	0	0	0	0	0
Dlouhodobý hmotný majetek	013	98 253	116 717	109 764	160 513	147 596
Pozemky	014	784	6 085	6 611	6 807	7 434
Stavby	015	57 229	66 032	63 439	61 352	81 759
Samostatné movité věci a soubory movitých věcí	016	22 477	31 154	25 869	21 100	44 532
Pěstitelské celky trvalých porostů	017	0	0	0	0	0
Základní stádo a tažná zvířata	018	14 859	13 255	12 727	11 616	12 070
Jiný dlouhodobý hmotný majetek	019	54	28	8	0	693
Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	020	2 850	163	1 110	59 638	1 108
Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek	021	0	0	0	0	0
Oceňovací rozdíl k nabytému majetku	022	0	0	0	0	0
Dlouhodobý finanční majetek	023	0	0	0	0	0
Podíly v ovládaných a řízených osobách	024	0	0	0	0	0
Podíly v účetních jednotkách pod podstatným vlivem	025	0	0	0	0	0
Ostatní dlouhodobé cenné papíry a podíly	026	0	0	0	0	0
Půjčky a úvěry - ovládající a řídicí osoba, podstatný vliv	027	0	0	0	0	0
Jiný dlouhodobý finanční majetek	028	0	0	0	0	0
Pořizovaný dlouhodobý finanční majetek	029	0	0	0	0	0
Poskytnuté zálohy na dlouhodobý finanční majetek	030	0	0	0	0	0
Oběžná aktiva	031	67 653	65 627	58 581	57 760	63 940
Zásoby	032	46 339	48 764	47 631	43 510	48 263
Materiál	033	2 512	2 234	2 359	2 182	2 605
Nedokončená výroba a polotovary	034	7 325	7 635	7 440	7 360	7 287
Výrobky	035	13 887	15 022	14 438	11 894	16 855

Zvířata	036	22 615	23 873	23 394	22 074	21 516
Zboží	037	0	0	0	0	0
Poskytnuté zálohy na zásoby	038	0	0	0	0	0
Dlouhodobé pohledávky	039	0	0	0	0	0
Pohledávky z obchodních vztahů	040	0	0	0	0	0
Pohledávky - ovládající a řídící osoba	041	0	0	0	0	0
Pohledávky - podstatný vliv	042	0	0	0	0	0
Pohledávky za společníky, členy družstva a za účastníky sdružení	043	0	0	0	0	0
Dlouhodobé poskytnuté zálohy	044	0	0	0	0	0
Dohadné účty aktivní	045	0	0	0	0	0
Jiné pohledávky	046	0	0	0	0	0
Odložená daňová pohledávka	047	0	0	0	0	0
Krátkodobé pohledávky	048	14 641	16 031	9 691	13 692	14 921
Pohledávky z obchodních vztahů	049	11 750	7 953	7 387	7 438	10 437
Pohledávky - ovládající a řídící osoba	050	0	0	0	0	0
Pohledávky - podstatný vliv	051	0	0	0	0	0
Pohledávky za společníky, členy družstva a za účastníky sdružení	052	0	0	0	0	0
Sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	053	0	0	0	0	0
Stát - daňové pohledávky	054	252	0	108	1 044	0
Krátkodobé poskytnuté zálohy	055	388	860	438	207	408
Dohadné účty aktivní	056	1 899	7 154	1 691	4 930	3 978
Jiné pohledávky	057	352	64	67	73	98
Krátkodobý finanční majetek	058	6 673	832	1 259	558	756
Peníze	059	40	99	132	163	118
Účty v bankách	060	6 633	733	1 127	395	638
Krátkodobé cenné papíry a podíly	061	0	0	0	0	0
Pořizovaný krátkodobý finanční majetek	062	0	0	0	0	0
Časové rozlišení	063	316	282	1 219	472	246
Náklady příštích období	064	316	282	789	472	246
Komplexní náklady příštích období	065	0	0	0	0	0
Příjmy příštích období	066	0	0	430	0	0

Rozvaha – část Pasiva

PASIVA	Číslo řádku	Skutečnost v účetním období (v tis. Kč)				
		2007	2008	2009	2010	2011
PASIVA CELKEM	067	166 222	182 626	169 564	218 745	211 782
Vlastní kapitál	068	108 781	109 637	107 965	108 064	119 191
Základní kapitál	069	74 240	74 240	74 240	74 240	74 240
Základní kapitál	070	74 240	74 240	74 240	74 240	74 240

Vlastní akcie a vlastní obchodní podíly (-)	071	0	0	0	0	0
Změny základního kapitálu	072	0	0	0	0	0
Kapitálové fondy	073	2 168	2 305	2 311	2 311	2 311
Emisní ážio	074	0	0	0	0	0
Ostatní kapitálové fondy	075	2 168	2 305	2 311	2 311	2 311
Oceňovací rozdíly z přecenění majetku a závazků	076	0	0	0	0	0
Oceňovací rozdíly z přecenění při přeměnách	077	0	0	0	0	0
Rezervní fondy, nedělitelný fond a ostatní fondy ze zisku	078	3 100	3 880	4 250	4 250	4 245
Zákonný rezervní fond / Nedělitelný fond	079	2 250	2 850	3 000	3 000	3 010
Statutární a ostatní fondy	080	850	1 030	1 250	1 250	1 235
Výsledek hospodaření minulých let	081	17 697	26 988	28 862	27 164	27 252
Nerozdělený zisk minulých let	082	17 697	26 988	28 862	27 164	27 252
Neuhrazená ztráta minulých let (-)	083	0	0	0	0	0
Výsledek hospodaření běžného účetního období (+/-)	084	11 576	2 224	- 1 698	99	11 143
Cizí zdroje	085	57 413	72 910	61 581	110 655	92 569
Rezervy	086	0	0	0	0	555
Rezervy podle zvláštních předpisů	087	0	0	0	0	555
Rezerva na důchody a podobné závazky	088	0	0	0	0	0
Rezerva na daň z příjmů	089	0	0	0	0	0
Ostatní rezervy	090	0	0	0	0	0
Dlouhodobé závazky	091	9 402	7 899	7 163	7 058	7 377
Závazky z obchodních vztahů	092	0	0	0	0	0
Závazky - ovládající a řídicí osoba	093	0	0	0	0	0
Závazky - podstatný vliv	094	0	0	0	0	0
Závazky ke společníkům, členům družstva a k účastníkům sdružení	095	0	0	0	0	0
Dlouhodobé přijaté zálohy	096	0	0	0	0	0
Vydané dluhopisy	097	0	0	0	0	0
Dlouhodobé směnky k úhradě	098	0	0	0	0	0
Dohadné účty pasivní	099	0	0	0	0	0
Jiné závazky	100	5 243	3 897	3 816	3 658	2 459
Odložený daňový závazek	101	4 159	4 002	3 347	3 400	4 918
Krátkodobé závazky	102	16 890	22 286	14 704	72 527	21 652
Závazky z obchodních vztahů	103	14 014	18 606	12 078	70 020	17 358
Závazky - ovládající a řídicí osoba	104	0	0	0	0	0
Závazky - podstatný vliv	105	0	0	0	0	0
Závazky ke společníkům, členům družstva a k účastníkům sdružení	106	0	197	136	136	28
Závazky k zaměstnancům	107	1 568	1 659	1 371	1 363	1 417
Závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění	108	798	837	764	781	814
Stát - daňové závazky a dotace	109	0	517	0	0	1 377
Krátkodobé přijaté zálohy	110	167	34	0	0	0
Vydané dluhopisy	111	0	0	0	0	0
Dohadné účty pasivní	112	308	407	333	210	643

Jiné závazky	113	35	29	22	17	15
Bankovní úvěry a výpomoci	114	31 121	42 725	39 714	31 070	62 985
Bankovní úvěry dlouhodobé	115	25 121	35 081	31 714	23 070	59 485
Krátkodobé bankovní úvěry	116	6 000	7 644	8 000	8 000	3 500
Krátkodobé finanční výpomoci	117	0	0	0	0	0
Časové rozlišení	118	28	79	18	26	22
Výdaje příštích období	119	28	79	18	26	22
Výnosy příštích období	120	0	0	0	0	0

Výkaz zisku a ztrát – část Náklady

NÁKLADY	Číslo řádku	Skutečnost v účetním období (v tis. Kč)				
		2007	2008	2009	2010	2011
Tržby za prodej zboží	01	0	0	0	0	0
Náklady vynaložené na prodané zboží	02	0	0	0	0	0
Obchodní marže	03	0	0	0	0	0
Výkony	04	99 286	99 430	77 106	130 471	101 741
Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	05	81 962	81 666	65 991	66 921	86 571
Změna stavu zásob vlastní činnosti	06	1 626	2 715	- 1 207	- 3 917	4 343
Aktivace	07	15 698	15 049	12 322	67 467	10 827
Výkonová spotřeba	08	60 370	67 756	56 423	105 362	59 680
Spotřeba materiálu a energie	09	43 004	48 477	39 990	36 016	44 793
Služby	10	17 366	19 279	16 433	69 346	14 887
Přidaná hodnota	11	38 916	31 674	20 683	25 109	42 061
Osobní náklady	12	25 757	29 329	25 076	24 572	26 014
Mzdové náklady	13	18 681	20 903	18 142	17 449	18 518
Odměny členům orgánů společnosti a družstva	14	150	163	163	163	148
Náklady na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	15	6 583	7 489	5 968	6 001	6 571
Sociální náklady	16	343	774	803	959	777
Daně a poplatky	17	464	490	458	578	516
Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	18	11 753	12 887	13 407	12 644	13 297
Tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu	19	2 968	4 143	3 638	4 015	3 449
Tržby z prodeje dlouhodobého majetku	20	2 521	3 214	3 193	3 217	2 546
Tržby z prodeje materiálu	21	447	929	445	798	903
Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku a materiálu	22	3 813	5 053	4 927	5 142	3 548
Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku	23	3 474	4 156	4 334	4 497	2 972
Prodaný materiál	24	339	897	593	645	576
Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti a komplexních nákladů příštích období	25	0	0	0	0	555
Ostatní provozní výnosy	26	16 919	16 820	20 921	18 965	18 283
Ostatní provozní náklady	27	310	282	143	169	200

Převod provozních výnosů	28	0	0	0	0	0
Převod provozních nákladů	29	0	0	0	0	0
Provozní výsledek hospodaření	30	16 706	4 596	1 231	4 984	19 663

Výkaz zisku a ztrát – část Výnosy

VÝNOSY	Číslo řádku	Skutečnost v účetním období (v tis. Kč)				
		2007	2008	2009	2010	2011
Tržby z prodeje cenných papírů a podílů	31	0	0	0	0	0
Prodané cenné papíry a podíly	32	0	0	0	0	0
Výnosy z dlouhodobého finančního majetku	33	0	0	0	0	0
Výnosy z podílů ovládaných a řízených osobách a v účetních jednotkách pod podstatným vlivem	34	0	0	0	0	0
Výnosy z ostatních dlouhodobých cenných papírů a podílů	35	0	0	0	0	0
Výnosy z ostatního dlouhodobého finančního majetku	36	0	0	0	0	0
Výnosy z krátkodobého finančního majetku	37	0	0	0	0	0
Náklady z finančního majetku	38	0	0	0	0	0
Výnosy z přecenění cenných papírů a derivátů	39	0	0	0	0	0
Náklady z přecenění cenných papírů a derivátů	40	0	0	0	0	0
Změna stavu rezerv a opravných položek ve finanční oblasti (+/-)	41	0	0	0	0	0
Výnosové úroky	42	1	1	0	0	0
Nákladové úroky	43	1 717	2 407	2 620	3 178	4 279
Ostatní finanční výnosy	44	0	0	0	0	0
Ostatní finanční náklady	45	1 466	1 514	1 371	1 860	1 731
Převod finančních výnosů	46	0	0	0	0	0
Převod finančních nákladů	47	0	0	0	0	0
Finanční výsledek hospodaření	48	- 3 182	- 3 920	- 3 991	- 5 038	- 6 010
Daň z příjmů za běžnou činnost	49	1 934	- 157	- 655	53	2 587
- splatná	50	0	0	0	0	1 069
- odložená	51	1 934	- 157	- 655	53	1 518
Výsledek hospodaření za běžnou činnost	52	11 590	833	- 2 105	- 107	11 066
Mimořádné výnosy	53	83	1 396	514	242	85
Mimořádné náklady	54	97	6	107	37	7
Daň z příjmů z mimořádné činnosti	55	0	0	0	0	0
- splatná	56	0	0	0	0	0
- odložená	57	0	0	0	0	0
Mimořádný výsledek hospodaření	58	- 14	1 390	407	205	78
Převod podílu na výsledku hospodaření společníkům (+/-)	59	0	0	0	0	0
Výsledek hospodaření za účetní období (+/-)	60	11 576	2 223	- 1 698	98	11 144
Výsledek hospodaření před zdaněním (+/-)	61	13 510	2 066	- 2 353	151	13 731